

Directa

setmanari de comunicació

Núm 303 30 de gener de 2013 1,70€

Els jocs perillosos de Xavier Crespo

L'exalcalde de Lloret de Mar va autoritzar la construcció d'una mansió de luxe per al president del Kazakhstan a un espai protegit

PÀGINES 2,3,4

5

Mallorca es mobilitza contra l'arribada de **residus europeus** a la incineradora de Son Reus

6,7

S'incrementen les sol·licituds per **extreure petroli** a la costa i l'interior dels Països Catalans

14,15

Les grans empreses fan negoci amb el nou sistema de **gestió de fronteres** de la Unió Europea

18,19

LaTele.cat inicia una campanya per trobar col·laboracions i poder continuar amb l'emissió en obert

ESTIRANT DEL FIL

Dos anys d'investigacions de la Fiscalia Anticorrupció han acabat per destapar un nou cas de corrupció que afecta l'exalcalde de Lloret de Mar i actual diputat per CiU al Parlament Xavier Crespo, l'home que Felip Puig va voler nomenar Secretari General d'Interior. L'Operació Clotilde s'ha cobrat ja vuit detinguts per participar en una trama que blanquejava diners provinents del crim organitzat a través d'una empresa de la màfia russa, Development Diagnostic Company SL. Les actuacions irregulars de l'alcalde, però, ja havien arribat al municipi anys enrere amb el cas de Can Juncadella, que ara pren una nova dimensió

MASSÍS DE CADIRETES // L'EDIFICACIÓ IL·LEGAL D'UNA GRAN MANSIÓ DE LUXE DINS D'UN PARATGE PROTEGIT DESTAPA LES CONNIVÈNCIES ENTRE XAVIER CRESPO -EXALCALDE DE LLORET DE MAR-, EL SEU GERMÀ I EMPRESARI JOSEP MARIA CRESPO I LA CÚPULA DEL GOVERN DEL KAZAKHSTAN

Corrupció global a la Costa Brava

L'empresa propietària del penyal de terra situat entre la cala Canyelles i la cala Morisca de Lloret de Mar –terrenys històrics de Can Juncadella– gaudeix d'una sorprenent carta blanca municipal per fer i desfer sense impediments urbanístics o mediambientals. Són més de 300.000 metres quadrats d'uns terrenys amb epicentre en un gran palau de reminiscències orientals, equipat amb desenes d'estàncies de luxe i un extens jardí amb balcó i piscina sobre un penya-segat obert a la Mediterrània. Aquest indret idíl·lic es troba envoltat de boscos frondosos circumscrits dins el Pla Especial d'Interès Natural (PEIN) del massís de Cadiretes i que, segons la normativa mediambiental vigent, haurien de gaudir de protecció per part de les autoritats. Ben al contrari del que està passant.

Jesús Rodríguez
@albertmartnez

La construcció d'una edificació il·legal enorme enmig del bosc ha fet que el fiscal de medi ambient de Girona, Enrique Barata, hagi incoat un procediment que ha dut a la imputació judicial dels arquitectes de l'Ajuntament de Lloret i la Comissió Territorial d'Urbanisme de Girona que ho van autoritzar tot i que hi havia tres informes contraris del govern de la Generalitat. A més, la Unitat de Delictes Mediambientals dels Mossos d'Esquadra –en un informe incorporat a la causa– assenyala el nom de Xavier Crespo com a responsable polític directe de l'autorització i conclou que també se l'hauria d'imputar. Però, quin interès té Crespo en aquesta finca? Quina relació el lliga amb la cúpula política del Kazakhstan? Les primeres pistes van aparèixer a la revista *Lloret Opina*, editada per El Millor!, grup polític de l'oposició al consistori lloretenc, que va aconseguir sis regidors, front les set de CiU, als comicis del maig de 2011. Segons aquesta publicació, Xavier Crespo té un germà, Josep Maria, que va ser assessor i representant de l'empresa Flinder Data SL (actual propietària de Can Juncadella). Darrere d'aquest nom, s'hi amaga el cap d'Estat del Kazakhstan, Nursultan Nazar-

baiev. Les nostres investigacions confirmen que, fins l'any 2005, Josep Maria Crespo va ser conseller delegat d'Estacions de Servicio del Kazakhstan SL, una empresa d'arquitectes i enginyeres dedicada a la maquinària de transport i a l'emmagatzematge d'hidrocarburs. Des de 1999, l'empresa va voler construir una xarxa de benzineres al país centreeuropeu governat per Nazarbaiev. Segons un empresari lloretenc, Crespo hauria participat a través d'altres empreses com ETSSA, IPSA, CEMSA i ETPSA, en vies de negoci molt importants a Astana, capital kazakh. En aquest sentit, el diari *Expansión* de l'1 de desembre de 2005 explicava que ETSSA va construir i gestionar l'abocador de brossa de la ciutat centreeuropea, pressupostat en desenes de milions d'euros i inaugurat l'any 2006.

CAN JUNCADILLA

Els Juncadella, l'adinerada família de Barcelona que la gaudia com a lloc d'estiueig al llarg dels anys 50 i 60, va traspasar la titularitat de la finca de Lloret que porta el seu nom –per 700 milions de les antigues pessetes– a inicis dels anys 90 a una empresa japonesa, que hi va instal·lar el que al municipi es coneixia amb el nom d'Escola de Geishas. En Lluís, resident de la veïna urbanització Urcasa, ens detalla que van ser només quatre o cinc anys d'anar i venir de noies molt joves amb vesti-

menta oriental, fins que van començar les negociacions amb Flinder Data SL, l'empresa que en va aconseguir la propietat i el control l'any 2004. El president de la companyia estatal d'hidrocarburs del Kazakhstan (PetroKazakhstan Oil Products), Assilbek Karabàiev, és l'administrador únic d'aquesta societat empresarial, però els autèntics titulars de la finca, segons consta en un auto del jutjat de primera instància i instrucció número 1 de

El propietari de Can Juncadella és el cap d'Estat de la República del Kazakhstan

Blanes (amb data de 18 de novembre de 2012) són el president i cap d'Estat de la República del Kazakhstan Nursultan Nazarbaiev i el seu ministre de Defensa Danial Akhmetov. Això explicaria les fortíssimes mesures de seguretat que l'envolten, amb càmeres de visió, d'infrarojos i agents amb subfusells al llarg dels més de dos quilòmetres de perímetre de tanques.

COLÒNIA FORA DE LA LLEI

La poderosíssima família del president del Kazakhstan ha reconstruït la finca en una mena de colònia –al bell mig de la Costa Brava– d'aquest Estat del cor de la

FOTOGRAFIES:
ENRIC CATALÀ

Sibèria, on no es respecta la legislació mediambiental catalana i on es veta l'accés a agents forestals i, fins i tot, al cos dels Mossos d'Esquadra. L'episodi més greu en aquest sentit es va produir a començaments de 2010, quan Emili Santos, responsable territorial del Departament de Medi Ambient a Girona, va enviar agents forestals a la finca per constatar sobre el terreny l'inici d'unes suposades obres il·legals. Però van haver de sortir corrent del perímetre de la finca, amenaçats per guardes amb pistoles. El govern de la Generalitat, aleshores, va decidir contractar un helicòpter per inspeccionar els terrenys des de l'aire. El resultat va ser similar. Individs armats amb subfusells van amenaçar l'aparell i la tripulació va haver d'avorçar la missió.

TRETZE 'SUITES' I DINOU LAVABOS

Els kazakhs havien negociat les obres amb l'Ajuntament de Lloret a través de l'empresari Agustín Grau Sala (Natural Elèctric), actual directiu de la Fundació FC Barcelona. L'ajuntament presidit per Crespo i la Comissió Territorial d'Urbanisme de Girona (CiU) van donar llum verda al projecte tot i que vulnerava de manera frontal els articles 48 i 50 de la normativa que regeix l'urbanisme dins dels espais protegits per la xarxa europea Natura 2000, inclosos dins els PEIN de la Generalitat de Catalunya. Així doncs,

ESTIRANT DEL FIL

2,4

milions d'euros de la Corporació Sanitària de l'Alt Maresme i la Selva es van malbaratar segons consta a un informe de la Sindicatura de Comptes

100

agents de policia local, 130 a la plantilla del servei de neteja i 300 a les dependències municipals. Un volum de personal sobredimensionat pel turisme

70

són els milions del pressupost públic de Lloret de Mar. Un municipi de 40.000 habitants que a l'estiu supera les 250.000 residents

Una base del Kazakhstan a Lloret de Mar

La segona mansió en construcció a la finca de Can Juncadella incompleix totes les normatives i les grües ho fan visible des de la distància. Apropar-se a les obres comporta riscos, i només es pot fer a través d'un petit corriol roques amunt de cala Canyelles. Un cartell indica el punt on no es pot seguir avançant. Allí es pot veure una càmera de video-vigilància destrossada, just per on abans passava el camí de ronda.

Dos anys d'investigacions vinculen màfia i Crespo

Manu Simarro
@manusimarro

només podien rehabilitar edificacions ja existents per adaptar-les a usos agrícoles, forestals o ramaders. En comptes d'això, el que s'ha fet és enderrocar un galliner i una masia, aplanar els terrenys, instal·lar dues enormes grues, excavar tres plantes de soterrani i construir tres plantes de més de 1.000 metres quadrats amb tretze suites, dinou lavabos, saló de te, piscina amb solàrium i bodega amb licors. El veïnat de la zona, després de veure el gran castell de focs d'artifici que es va fer l'estiu passat dins la zona arbrada i que s'esborrava el traçat del camí GR que circumdava la finca, ja no sap què més pot passar i recomana a les transeünts incautes que no s'apropin a les tanques: "Vigileu, allò és ple d'homes que duen metral·ladores". Altres testimonis parlen de la visita que hi va fer durant l'estiu el rei Juan Carlos I de Borbón i de la gran quantitat de vehicles Ferrari emmagatzemats als soterranis per a l'ús de les selectes convidades. Un paradís d'exclusivitat que ha deixat sense paratge natural la resta de la població. Xavier, militant d'EUIA a Lloret, creu que no es guanyarà mai la batalla mediambiental contra Flinder Data SL: "Són poders factics massa forts, no només tenen connexions amb Madrid, sinó també amb Washington i Brussel·les. El Kazakhstan controla el petroli de l'Àsia Central i tota la seva xarxa de distribució".

"Un home que compra voluntats". Així és com es refereix a l'excalcalde de Lloret de Mar, Xavier Crespo (CiU), un dels regidors actuals del consistori. "Un prepotent expert en martingales", diu un altre. El magistrat de l'Audiència Nacional Eloi Velasco va demanar la seva imputació al Tribunal Superior de Justícia de Catalunya el 29 de gener, donada la seva condició d'aforat com a diputat al Parlament de Catalunya, per delictes de prevaricació i suborn a funcionari en el marc del cas Clotilde, investigació de la Fiscalia Anticorrupció i la Guàrdia Civil, que fa dos anys que estiren del fil dels presumptes tractes de favor que l'Ajuntament de Lloret hauria tingut amb les

Xavier Crespo va afavorir DDC, l'empresa de la màfia russa que blanquejava diners del crim organitzat

empreses d'Andrei Petrov, capítol de la màfia russa a la Costa Brava. Les actuacions, que segueixen sota secret de sumari, s'han anat filtrant a diversos mitjans de comunicació des que, el 25 de gener, la Guàrdia Civil, dirigida pels fiscals anticorrupció Fernando Bermejo i José Grinda, va detenir Petrov i quatre

Xavier Crespo i Felip Puig el dia que es va constituir el nou Parlament de Catalunya
/ JORDI BORRÁS

persones més imputades per la seva participació a la trama.

Interessos creuats, les filtracions apunten que la màfia russa blanquejava diners provinents del crim organitzat a través d'empreses com Development Diagnostic Company SL (DDC), que durant el mandat de Crespo, es va veure afavorida amb projectes urbanístics sota sospita i va rebre bonificacions irregulars d'impostos. Darrere les operacions de blanqueig, trobem Semion Mogilevix (conegut també pel seu altre nom Serguei Sneider): una de les deu persones més buscades per l'FBI. La xarxa tenia societats i nodes col·laboradors ubicats a les Illes Seychelles, Xipre, Andorra, Eslovàquia i les Illes Verges britàniques, que enviaven els diners cap a Catalunya, on Petrov els blanquejava amb l'ajuda del seu pare (Boris Petrov), la secretària de tots dos (Jessica Holguin) i una de les seves treba-

lladores, Teresa Gimeno, que portava una cartera de 50 pisos i més d'un centenar de places de pàrquing de l'empresa. Aquestes tres persones van ser detingudes i han quedat imputades per blanqueig de capitals i falsedat documental.

L'Ajuntament de Lloret va intervenir en diverses operacions que, segons fonts de la investigació, van afavorir DDC: un pla urbanístic que havia de dur una residència esportiva a Lloret i que ha acabat duent-hi un centre comercial; la bonificació de la meitat de l'impost de construcció (un estalvi per a l'empresa de 133.754€) per les activitats a aquesta parcel·la, i el projecte d'urbanització de la parcel·la on es trobava l'hotel Blanca Aurora, iniciativa de DDC i redactat per Gimeno Arquitecte i Associats, SLP. A canvi dels favors i segons les transcripcions telefòniques i els segui-

Continua a la pàgina següent >>>

ESTIRANT DEL FIL

>>> ve de la pàgina anterior

ments policials als quals es refereixen diversos mitjans de comunicació, Petrov va pagar 270.000 euros durant tres anys (a raó de 30.000 euros cada quatre mesos) en concepte de patrocini del Club d'Hoquei de Lloret -abans presidit per Crespo i en l'actualitat vicepresidit per la seva dona Guadalupe Oliva- i del Club de Futbol, presidit per l'actual regidor d'Ombres, qui en el moment dels tractes de favor era regidor d'Urbanisme, Josep Valls. Durant els interrogatoris a l'Audiència Nacional, el cap de la trama Andrei Petrov, per qui el jutge ha decretat presó incondicional, va declarar que feia els pagaments a través de xecs que entregava a Josep Perarnau, actual president del Club d'Hoquei i directiu del Casino de Bar-

celona, ja que l'alcalde Crespo i el regidor Valls li ho requerien, "per no tenir problemes amb les construccions". El mafiós, a més, va afegir un rellotge i dos viatges a

El mafiós, a més, va afegir un rellotge i dos viatges a Moscou -un d'ells amb la família- a la llista de suborns

Rússia -un d'ells amb la família de Crespo- a la llista de suborns. En el seu interrogatori, Perarnau va declarar que era Valls qui l'enviava a cobrar, fet que va provocar que aquest últim fos detingut el 29 de gener i traslladat a l'Audiència Nacional.

Al marge de les confessions fetes en seu judicial, totes les informacions filtrades apunten que l'empara de Crespo a la trama de blanqueig queda més que demostrada amb el conjunt de transcripcions telefòniques i seguiments policials. Encara dos indicis més. El primer, un full de càlcul de la compatibilitat del mafiós trobat al registre policial fet al domicili de Petrov, on quedaven reflectits els pagaments pels patrocinis, però també nòmies a Valls i a la dona de Crespo. El segon, la declaració de Jessica Holguin, la secretària dels Petrov, que va confirmar els pagaments a Perarnau en seu judicial. Els Petrov tenen o han tingut relació amb altres dues empreses: la primera, Vikser Finkas Management SL, administrada per Andrei Petrov. La segona, Popeko-Girona SL, empresa de comerç a l'engròs ja extin-

gida, administrada pel seu pare, Boris, conjuntament amb dos socis més.

Arran de l'operació, també ha estat imputada i empresonada Pilar Gimeno, germana de Teresa Gimeno i arquitecta da la Gimeno Arquitecte i Associats SLP, que va redactar un dels projectes urbanístics sota sospita. A Gimeno, imputada per suborn i tràfic d'influències, se l'acusa d'haver posat en contacte Petrov i Crespo i de representar el primer quan no es trobava a Lloret de Mar. Les investigacions, que segueixen en marxa, podrien comportar més imputacions de càrrecs polítics de l'Ajuntament, responsables de les entitats financeres que efectuaven les transaccions, funcionari de l'Ajuntament de Lloret i personal dels dos clubs esportius que haurien servit de tapadora pels suborns. ◀

L'equipament esportiu 'Mercadona'

Crespo va prometre una residència esportiva i centre d'alt rendiment on avui s'aixeca un centre comercial i un pàrquing

M. S.
@manusimarro

La plaça de braus de Lloret de Mar va ser enderrocada el 26 de novembre de 2006 perquè, segons l'Ajuntament, havia quedat "obsoleta". Era hora de donar un "impuls per promocionar el poble com a vila esportiva". En una parcel·la que havia estat comprada per Andrei Petrov, administrador únic de Development Diagnostic Company (DDC), Xavier Crespo va assegurar que hi faria "una residència per esportistes i un centre d'alt rendiment". En aquesta línia s'expressava l'alcalde al *Telenotícies Comarques* d'aquell dia. "L'enderrocament suposa donar una alternativa al turisme de sol i platja. Estem en una àrea que forma part de l'àrea esportiva de Lloret de Mar", deia Crespo. A tocar d'on feia la declaració i d'on s'enderrocava la plaça de Braus, hi ha la seu del Club d'Hoquei de Lloret. En pocs metres quadrats, tots els ingredients per a la pilotada urbanística: una residència esportiva que acaba sent un centre comercial i un impost que es redueix a la meitat perquè CiU i PP així ho van voler.

Petrov hauria d'haver abonat 267.508€ per l'impost de construcció i en va acabar pagant només la meitat

Poc més d'un any després, DDC presenta el Pla Especial de Residència Esportiva al registre de l'Ajuntament. Signat per l'enginyer de Camins, canals i ports Xavier Frigola Mercader, el pro-

jecte fa el recorregut habitual d'aprovacions de plans urbanístics (amb un primer informe desfavorable de la Comissió gironina Territorial d'Urbanisme) fins arribar al 2011, quan, amb els vots favorables de tots els partits, tret d'ICV-EUiA, s'aprova el text refós que dona llum verda a un projecte que pretén "establir una part dels equipaments esportius, implantar i construir un aparcament soterrani per a 400 places i possibilitar la construcció d'una residència esportiva". Objecte incomplet. Avui dia, a la parcel·la, hi ha un centre comercial amb empreses de restauració, comerços de venda al detall o un Mercadona, entre d'altres. En la definició d'usos, els comercials es marquen com un "complement als usos esportius". La realitat, però, ens parla d'una altra cosa. L'aprovació definitiva va atorgar 520 metres quadrats per usos comercials més que els previstos per a la parcel·la a la normativa urbanística de la vila i va reservar només 1.000 metres quadrats per a ús esportiu a la part privada.

Part de la parcel·la, però, se la queda l'Ajuntament, que, a canvi, cedeix a l'empresa un terreny municipal de 1.813 metres quadrats edificables, on es pot construir un edifici amb planta baixa i quatre plantes, del barri del Rieral. Una permuta que, per a la població llorentina, té una contrapartida de 1.600 metres quadrats d'equipaments públics que, a dia d'avui, encara estan buits, 3.000 metres quadrats de plaça urbanitzada i 400 places d'aparcament -50 de les quals en règim de subconcessió a DDC durant 25 anys. El gruix de les 350 places restants, però, el consistori les ha llogat per un període de 25 anys a la cadena de supermercats Mercadona per un preu total d'un milió d'euros, malgrat que els serveis municipals costejaran el servei de

manteniment de les instal·lacions amb 110.000 euros anuals.

L'Audiència Nacional també investiga per què el ple de l'Ajuntament, amb vots favorables de CiU i PP i tota la resta en

Els serveis municipals paguen 110.000€ anuals pel manteniment del pàrquing del supermercat

contra, va decidir bonificar el 50% de l'impost de construcció a DDC. L'empresa de Petrov hauria d'haver abonat 267.508€ euros l'any 2009 i en va acabar pagant la meitat (133.754) sota el pretext que l'empresa també ha construït metres públics allà on hi havia la plaça de braus.

Les ordenances fiscals del consistori, però, són prou clares. L'ordenança número 6, al punt 1 de l'article 4, diu el següent: "Per gaudir de la bonificació del 50% de l'impost, serà indispensable que el ple declari que l'obra és d'especial interès o utilitat municipal per concórrer circumstàncies socials, culturals, historico-artístiques o de foment de l'ocupació". Avui dia, no es coneix cap centre comercial on concorri cap circumstància de les anteriors, encara menys tenint en compte que, aleshores, l'empresa que va tirar endavant les construccions, DDC, tenia un únic treballador. El regidor d'urbanisme detingut, però, ho va trobar més que justificat: "No són d'interès públic 400 places de pàrquing públic i 1.700 metres quadrats d'edificació?", va dir a un dels plens d'aprovació. ◀

On s'havia de fer una residència esportiva s'hi ha alçat un supermercat Mercadona / ENRIC CATALÀ

AIXÍ ESTÀ EL PATI

6-7

Diverses entitats ecologistes demanen la suspensió de les llicències que autoritzen el 'fracking'

9

Un treballador de la mina d'Iberpotash de Sùria mor en un accident laboral

TERRITORI // MILERS DE PERSONES PROTESTEN A PALMA CONTRA L'ARRIBADA DEL PRIMER VAIXELL CARREGAT DE RESIDUS PROCEDENTS DE SABADELL

Mallorca s'encadena contra els fems d'Europa

Silvia Portell

@silviaportell

El mal temps no va impedir que, el 26 de gener, més de 3.000 persones s'estenguessin al llarg de dos quilòmetres del passeig marítim de Palma per formar una cadena humana. Amb aquesta acció, volien mostrar el rebuig que ha provocat la decisió del Govern i el Consell Insular de Mallorca d'importar residus de fora de l'illa per cremar a la incineradora de Son Reus. El Consell justifica les importacions per rendibilitzar la inversió feta a les instal·lacions, però el Grup Balear d'Ornitologia i Defensa de la Naturalesa (GOB) hi veu una voluntat de l'administració de beneficiar Tirme, l'empresa que gestiona les deixalles.

La iniciativa d'importar residus per cremar a la incineradora illenca ha tret a la llum el negoci i els interessos que s'amaguen darrere la gestió dels residus a Mallorca des de temps enrere i que, segons els grups ecologistes, n'hipotequen el futur.

Des del primer anunci de les intencions de Govern i el Consell, la falta de transparència i de participació pública han marcat el projecte.

El GOB, entitat coneguda per haver encapçalat altres protestes en defensa del territori, destaca els motius pels quals considera que el projecte del govern autonòmic és "una aberració ecològica".

El contracte blindat entre el Consell de Mallorca i Tirme assegura els guanys d'aquesta empresa fins l'any 2041

Afirmen, en primer terme, que la salut i el medi ambient se sotmeten als interessos de Tirme, empresa propietat d'Enel Green Power, Iberdrola, FCC i Urbaser, totes elles, empreses constructores i elèctriques que ja feren negoci amb la construcció dels forns i ara pretenen fer-lo amb la venda d'electricitat. A més, el con-

tracte blindat entre el Consell de Mallorca i Tirme assegura els guanys d'aquesta empresa fins l'any 2041.

Son Reus és la incineradora més gran del sud d'Europa, amb unes infraestructures pagades amb diners públics que el GOB considera sobredimensionades i innecessàries. Cal recordar que, a Mallorca, es paga la tarifa per incineració més cara de l'Estat espanyol i, a més (cosa que contradia tots els principis de sostenibilitat), com més es recicla més es paga. Tirme també amenaça d'apujar més aquesta tarifa si no s'incrementen les tones de residus per incinerar.

MANIPULACIÓ

D'altra banda, s'alerta que l'empresa i les institucions volen manipular i enganyar la població venent l'arribada amb idees com "combustibles sòlids recuperats", "exportació de serveis ambientals", "valorització energètica"... Des del GOB, però, desmenteixen tots aquests conceptes i afirmen que es limitaran a dur fems d'Europa per cremar aquí i que Tirme produirà energia que

La campanya No volem ser el femer d'Europa s'oposa a la decisió del Govern i el Consell Insular de Mallorca d'importar residus de fora de l'illa / J.J. POTTI

vendrà a Endesa (propietat d'ENEL) per engeixar els seus comptes de beneficis.

RESPONSABILITATS POLÍTQUES

Des que es van fer públiques les intencions del Govern i del Consell de Mallorca i Tirme, el GOB ha demanat la dimissió de la consellera de Medi Ambient, Catalina Soler, i ha denunciat repetidament la manipulació informativa sobre aquest tema que estan exercint tant els populars com la mateixa empresa a través de la ràdio i la televisió públiques de les Illes (IB3).

Finalment, l'entitat ecologista, també avisa que, amb la incineradora funcionant a ple rendiment, augmentaran els perills per la salut i el medi ambient: increment de morts per càncer a la proximitat de les incineradores, contaminació de pous per dioxines i contaminació de cultius, entre d'altres.

Tot i que, de moment, no se'n saben les accions concretes, la gent del GOB assegura que es continuarà impulsant la campanya No volem ser el femer d'Europa, que pretén aturar aquestes importacions. ◀

AIXÍ ESTÀ EL PATI

TERRITORI // DIVERSES ENTITATS ECOLOGISTES DEMANEN LA RETIRADA DELS PERMISOS QUE AUTORITZEN LES PROSPECCIONS

La febre de l'or negre amenaça els Països Catalans

El boom de sol·licituds per cercar hidrocarburs s'explica per l'elevat preu de mercat del petroli i per la connivència del govern espanyol, que veu amb bons ulls les noves prospeccions. Els projectes de 'fracking' i d'investigació de les aigües profundes estan topant amb un ferm rebuig territorial, que s'expressa amb plataformes i al·legacions contra les intencions d'una indústria extractiva que busca allargar un model energètic "caduc" i "perillós" per al medi, segons els grups ecologistes

Marc Font

@marcfonttribas

La febre de l'or negre s'ha instal·lat a l'Estat espanyol. Desenes de companyies, la majoria d'elles filials de multinacionals, sol·liciten permisos per dur a terme exploracions del subsòl de la península Ibèrica i de les aigües profundes del Mediterrani amb l'esperança de trobar-hi hidrocarburs. Segons dades del Ministeri d'Indústria, s'ha passat dels 67 permisos sol·licitats o concedits el 2008, als 126 que hi ha actualment, bona part dels quals s'ubiquen en zones dels Països Catalans. Els projectes van des de la recerca de l'anomenat gas no convencional a través de la tècnica del *fracking* (fractura hidràulica) -que amenaça diverses comarques de la Catalunya Central, la Franja i el nord de Castelló- fins a la pretensió d'investigar les aigües de la Costa Brava, el delta de l'Ebre i el golf de València amb el convenciment que, a sota, s'hi amaga petroli. L'Estat espanyol sempre s'ha vist obligat a importar la pràctica totalitat del cru que consumeix (el 2011, dels 58,3 milions de tones que va gastar, només n'havia produït 100.000). Aleshores, què explica aquest boom sobtat?

"L'elevat preu de mercat del petroli permet que explotacions que abans no eren rendibles econòmicament per a les companyies ara ho siguin", apunta Rodrigo Iruzún, coordinador d'energia d'Ecologistes en Acció a escala estatal. En declaracions a la DIRECTA, subratlla que, en el cas que les exploracions siguin fructíferes, el petroli i el gas que se n'obtinguin no serviran per acabar amb la dependència energètica espanyola. La posició del govern de Mariano Rajoy en aquest àmbit és diàfana i clarament decantada cap a les empreses d'hidrocarburs. "Qualsevol possibilitat d'accedir a un subministrament de petroli

en territori nacional, considerant l'alt grau de dependència energètica, s'ha d'afavorir", va sentenciar l'executiu estatal per respondre una pregunta del diputat de Compromís Joan Baldoví feta al Congrés.

Per a Raquel Montón, responsable de la campanya d'energia de Greenpeace, la concessió de permisos respon a "una visió cega del govern espanyol sobre quines són les necessitats energètiques". En lloc d'apostar per alternatives netes, com les "energies renovables", apunta, s'està "perpetuant un model caduc que no funciona, sense plantejar-se si té un gran impacte ambiental, que el té". És precisament aquest cost pel medi el que està provocant una allau de mobilitzacions ciutadanes contra els diversos projectes per buscar

Per Greenpeace, la concessió de permisos respon a "una visió cega del govern espanyol sobre quines són les necessitats energètiques"

petroli i gas als Països Catalans, amb la creació de plataformes (per exemple, contra la fractura hidràulica o *fracking*) i la presentació d'al·legacions als permisos concedits per l'administració per part d'organitzacions ecologistes. En l'àmbit polític, trobem posicions que van des de l'adhesió incondicional del govern estatal a les prospeccions fins a l'oposició gairebé unànime dels ajuntaments dels municipis afectats. A escala autonòmica, en canvi, el govern català ha concedit permisos per investigar el terreny a la recerca d'hidrocarburs no convencionals, mentre que, a l'Aragó, el Parlament ha proclamat el territori "lliure de *fracking*". Els governs de les Illes i del País Valencià, ambdós en mans del PP, s'o-

posen a l'exploració de les aigües mediterrànies, però l'executiu d'Alberto Fabra no rebutja la fractura hidràulica amb la mateixa fermesa, malgrat les demandes del territori.

RISCOS AMBIENTALS

Catalunya, la Franja i el País Valencià ja sumen quinze permisos sol·licitats o concedits per a recerca d'hidrocarburs per ser extrets mitjançant el *fracking*. Aquesta tècnica consisteix a injectar aigua barrejada amb sorra i additius químics a alta pressió amb l'objectiu de trencar les roques del subsòl i alliberar el gas i el petroli que tinguin incrustat per fer-lo fluir fins a la superfície. Molt habitual als Estats Units, el mètode desperta recels entre la comunitat científica i els països europeus. A França s'han prohibit tots els projectes que pretenien usar-lo i, a Holanda, han aprovat moratòries davant les denúncies que comporten un risc molt gran de contaminació dels aqüífers, punt minimitzat per la indústria extractiva. ICV-EUIA n'ha demanat la prohibició a l'Estat espanyol.

Catalunya, la Franja i el País Valencià ja sumen quinze permisos sol·licitats o concedits per a recerca d'hidrocarburs mitjançant el 'fracking'

Pel que fa a les aigües profundes, les sol·licituds per buscar-hi petroli les ha fetes Capricorn Spain, empresa filial de l'espanyola Cairn Energy, coneguda per les seves exploracions a l'Àrtic. Vol fer estudis sísmics per localitzar els hidrocarburs, un procediment que consisteix en crear explosions amb un canó d'aire comprimit des d'un vaixell i captar el rebot de les ones al fons marí. Segons els grups proteccionistes, aquesta tècnica provoca unes ones d'intensitats intolerables per a la fauna marina i pot ocasionar efectes negatius als cetacis. L'extracció de petroli en aigües profundes, a més, fa créixer de manera exponencial el risc de vessaments de cru. En opinió d'Enric Cortiñas, president de l'Associació de Naturalistes de Girona, tot plegat només busca "allargar l'agonia de l'actual sistema energètic", amb explotacions que generen beneficis únicament a uns interessos molt particulars -la indústria extractiva- i "impactes negatius per al conjunt de la societat". Aquesta entitat, com han fet Greenpeace i Ecologistes en Acció, ha demanat que s'aturin tots els permisos que permeten continuar amb les prospeccions.

Nou perill a la Costa Brava

La multinacional escocesa Cairn Energy, a través de la seva filial Capricorn Spain SL, ha sol·licitat al Ministeri d'Indústria dotze permisos d'investigació del subsòl marí del golf de Lleó, a escassos quilòmetres de la costa catalana, amb la pretensió de trobar-hi hidrocarburs. L'àrea afectada, que s'estén des del nord del cap de Creus fins al litoral de la Costa Brava central (a l'alçada del litoral de l'Estartit, Pals, Begur, Palafrugell i Palamós), comprèn 11.500 quilòmetres quadrats, que equival a una tercera part de la superfície de Catalunya. Els grups ecologistes preparen al·legacions al projecte i, si s'ignoren, intentaran presentar un recurs contenciós administratiu per aturar-lo. A més, també recullen signatures contra el projecte a través de la plataforma digital *change.org*. El sector turístic tampoc veu amb bons ulls que es concedeixin els permisos.

Rebuig autonòmic a les prospeccions al golf de València

Cairn Energy ja compta amb cinc permisos de l'executiu espanyol per explorar una àrea de 3.900 quilòmetres del golf de València, a mig camí entre Eivissa i València. Amb tot, la setmana passada, la companyia va anunciar que renunciava a fer prospeccions al permís l'Albufera, però mantenia les seves intencions als altres quatre: Benifaió, Gandia, Altramar 1 i Altramar 2. Més enllà de les crítiques i les al·legacions ecologistes, tant el govern de les Illes com el del País Valencià rebutgen el projecte pel possible impacte que tindrien sobre el sector turístic, mentre que Cairn parla d'una inversió de 80 milions d'euros i d'unes reserves de 300 milions de barrils de petroli.

Repsol vol més petroli al delta de l'Ebre

El Butlletí Oficial de l'Estat (BOE) va publicar, el 31 de desembre de 2012, el projecte de Repsol per fer estudis sísmics mitjançant ones acústiques a una zona molt àmplia del subsòl marí ubicada a disset quilòmetres del delta de l'Ebre i a 24 de la costa de Tarragona. Ara, el govern espanyol ha d'aprovar l'estudi d'impacte ambiental perquè la multinacional espanyola pugui començar el rastreig. Ecologistes en Acció ja hi ha presentat al·legacions, on es recorda que el Parc Natural del Delta de l'Ebre és un dels "ecosistemes més importants d'Europa" i l'història negra de la companyia a la zona -on produeix 8.000 barrils diaris de petroli en sis pous-, que ha provocat almenys setze vessaments de cru.

Cadena humana contra les petrolieres el passat 17 de juny a la platja de la Barceloneta / ROBERT BONET

Allau de 'fracking' a la Catalunya Central

El mes de desembre va néixer la Plataforma Aturem el Fracking (PAF), que pretén agrupar les diverses resistències locals que han sorgit a Catalunya contra els projectes que volen buscar hidrocarburs a través d'aquesta tècnica. De moment, la Generalitat ha concedit els permisos Les Pinasses (12.842 hectàrees al Bages i el Berguedà) i Fontanellas (Bages) a Petroleum Oil & Gas (filial de Gas Natural Fenosa) i el permís Ripoll a Teread Oil Limited, que comprèn 51.000 hectàrees entre el Ripollès, Osona i la Garrotxa. Montero Energy, filial de la canadenc R2 Energy, ha sol·licitat els permisos Darwin i Leonardo, que sumen més de 160.000 hectàrees repartides entre la Segarra, la Noguera, el Pla d'Urgell, el Bages, Osona, la Garrotxa i el Bages. Finalment, Enagas està pendent de l'aprovació de la Pedrera (Bages).

El nord de Castelló diu 'no' a la fractura hidràulica

Montero Energy també vol començar aviat les investigacions per descobrir petroli i gas a les comarques dels Ports i el Maestrat, al nord de la demarcació de Castelló, gràcies als diversos permisos sol·licitats per explorar una zona de prop de 200.000 hectàrees que s'estén per 41 municipis. El mes d'octubre, va néixer una plataforma antifracking que demana la denegació de les sol·licituds, però el PP, que controla el govern autonòmic, defensa públicament la recerca d'hidrocarburs al subsòl castellonenc. Finalment, Frontera Energy té quatre projectes pendents d'autorització (Perseu, Prometeu, Atlas i Helios), que abracen 400.000 hectàrees entre la demarcació de Lleida, la Franja i la resta de l'Aragó.

AIXÍ ESTÀ EL PATI

DRETS // EL NOU CONSELLER D'INTERIOR AFIRMA QUE EL SEU MANDAT SEGUIRÀ EL 'MODEL' DE FELIP PUIG

Ramon Espadaler: un home de missa per controlar els Mossos

Marc Rude

@MarcRude

Un dels pocs canvis del nou govern de la Generalitat és el trasllat de Felip Puig, que passa d'Interior a Empresa i Ocupació. Interior ha quedat en mans d'Unió Democràtica de Catalunya (UDC). L'home escollit per Duran i Lleida per assumir el comandament dels cossos de seguretat de la Generalitat és Ramon Espadaler, polític de llarga trajectòria que va ser conseller de Medi Ambient de la darrera legislatura Pujol i posterior opositor de les polítiques ambientals del tripartit. Espadaler és un catòlic devot, que s'oposa a l'avortament i a la laïcitat institucional. El nou conseller d'Interior afirma que el seu serà un mandat de "continuïtat", que se seguirà "un mateix model".

ASCENS POLÍTIC

Militant d'Unió des de 1989 i llicenciat en Història a la UB, Espadaler té un currículum institucional molt extens. Diputat per CiU des de 1992 -amb un parèntesi entre 2000 i 2003-, va ser tinent d'alcalde de Vic (1999-2001) i Sant Quirze de Besora (1991-1999). Es va consolidar dins l'aparell de govern a l'últim mandat de Pujol, durant el qual va ser nomenat director general d'Administració Local (1999-2001) i, tot seguit, conseller de Medi Ambient (2001-2003). Durant els governs de Maragall i Montilla, va ser el portaveu de l'oposició sobre temes de medi ambient; també va formar part de la comissió que va negociar l'Estatut a Madrid.

L'EBRE I EL ROINE

Com a titular de Medi Ambient, Espadaler va negociar amb el govern Aznar l'execució del Pla Hidrològic Nacional espanyol (PHN). En principi partidari del transvasament de l'Ebre que volia l'Estat, finalment, es va fer enrere i va proposar una alternativa encara més costosa i faraònica: dur l'aigua des del Roine francès. En una visita institucional a Deltebre, el 2002, va haver de ser protegit per 30 policies i guàrdies civils de la mateixa xifra de manifestants que l'acusaven de "traïdor" i "botifler". Els grups ecologistes van ser els grans detractors del seu mandat. Espadaler va tirar endavant una ampliació de l'estació d'esquí de Vaquèira que va rebre 437 al·legacions d'associacions conservacionistes, col·lectius que també van denunciar opacitat i una mala gestió de dos casos de vessaments tòxics

a l'Ebre i el Llobregat per part d'Ercros i Endesa.

Amb l'arribada al poder del tripartit, el nostre home va esdevenir especialment crític amb l'actuació d'Iniciativa Verds, un grup definit -segons ell- per les seves polítiques "happy flowers". La gestió de la sequera de l'any 2008 li va suposar un context favorable per exercir opo-

Ramon Espadaler es va consolidar dins l'aparell de govern a l'últim mandat de Jordi Pujol

sició contra el paradigma ambiental dels ecosocialistes, amb el conseller Francesc Baltasar al capdavant. Tampoc li agradava gens el "bio-pijo" Joan Saura, que llavors ocupava la cartera d'Interior. Discrepava de les mesures restrictives cap al vehicle privat i denunciava falta de "mà dura" amb el moviment okupa i una política massa laxa contra les "mal anomenades drogues toves". El 2010, d'altra banda, Espadaler va votar en contra de la prohibició de les curses de braus a Catalunya, posicionament que el va defensar per raons de "llibertat personal".

CONVICCIÓNS RELIGIOSES

Ramon Espadaler és un home amb unes profundes conviccions religioses, que defensa els dictats morals de la institució vaticana: no a l'avortament, no a l'eutanàsia i no a l'adopció per part de parelles homosexuals. Antagonista de les postures poc catòliques de les dues edicions del tripartit, és adversari declarat del laïcisme institucional, que considera una "acció bel·ligerant i proactiva de l'Estat contra el fet religiós". Reivindica la presència de la religió a la vida i a l'escola públiques i lluita per aconseguir un seguit de "drets", com ara el "dret a la vida", el "dret dels pares d'escollir l'educació per als seus fills" i el "dret de les criatures de tenir pare i mare". El nou conseller va ser un dels pocs diputats catalans que van acudir a la vista de Joseph Ratzinger a Barcelona, el 2010, i es va entusiasmar amb "l'ús del català per part del Sant Pare".

DELFI D'EN DURAN

Ramon Espadaler és considerat com un dels homes més fidels a Duran i Lleida en el si d'UDC. Aquest *padrí* polític és qui li va aconseguir la conselleria d'Interior, de la mateixa manera que el va nomenar director general d'Administració Local

Ramon Espadaler va prometre el càrrec de conseller d'Interior el 27 de desembre / ALBERT GARCIA

de la Generalitat el 1999 i, dos anys després, secretari general del comitè de govern d'Unió Democràtica. El 2003 va arribar a la presidència del consell nacional del partit, que encara avui manté. Recentment, va rebutjar la creació d'una comissió d'investigació parlamentària sobre el cas *Pallerols*, una trama de desviació de diner públic procedent de subvencions per formar persones aturades cap a la caixa d'UDC.

RATIFICACIÓ DE MANEL PRAT

Gairebé un mes després d'arribar a Interior, Espadaler ha decidit mantenir Manel Prat com a director dels Mossos d'Esquadra. Prat, que va ser nomenat per Felip Puig a l'inici de l'anterior legislatura, ha ocupat aquest càrrec durant els darrers dos anys. Amb aquesta ratificació, el nou conseller aposta per mantenir al capdavant de la policia catalana el responsable d'actuacions com el desallotjament de la plaça de Catalunya del 27 de maig de 2011, l'operatiu policial per detenir indignades a la Ciutat de la Justícia l'octubre del mateix any o el cas d'Ester Quintana. Tres assumptes que continuen judicialitzats, oberts i amb responsables policials i polítics investigats. ♦

LABORAL // UN TOTAL DE 74 PERSONES VAN PERDRE LA VIDA L'ANY PASSAT DURANT L'EXERCICI DE LA SEVA FEINA

Un sinistre laboral acaba amb la vida d'un treballador a la mina d'Iberpotash de Sùria

La mina d'Iberpotash a Sùria / SCOT

Meritxell Guàrdia
@La_Directa

La mort de Manuel Fenoy, un operari de l'empresa CTC Externalització (subcontractada per l'empresa minera Iberpotash), a les instal·lacions externes de la mina de Sùria (el Bages) ha provocat que part de la plantilla laboral digui "prou a la subcontractació". El sinistre laboral va passar el 23 de gener a la matinada a causa del desfrenat de diversos combois carregats de potassa, que van envestir el treballador, que va quedar atrapat entre un vagó i la paret. Segons va indicar l'empresa, l'operari feia tres anys que treballava a l'empresa i s'encarregava de la càrrega de potassa als vagons, una tasca que es fa de matinada per deixar a punt els trens que transporten el material potàssic al port de Barcelona a primera hora del matí.

La secció sindical de la Confederació General del Treball (CGT) a Iberpotash va emetre un comunicat demanant a les autoritats i a les administracions que acabin amb la pràctica de la subcontractació, no només per la rebaixa salarial que suposa per a la plantilla subcontractada, sinó també pel nombre elevat de persones mortes. Segons detalla la CGT, "mentre l'índex de sinistralitat està caient fins

a assolir les cotes més baixes de la història de la nostra empresa, la sinistralitat a les empreses subcontractades està ascendent i amb conseqüències irreparables". Segons el sindicat, Iberpotash pot fer front a la sinistralitat del seu personal, però "roman impossible quan els morts s'han d'atribuir a altres empreses, tot i que aquestes prestin els seus serveis a Iberpotash".

El Departament d'Empresa i Ocupació obrirà un expedient informatiu sobre els fets i la Direcció General de Mines també està investigant el cas per possibles irregularitats en els sistemes de seguretat. Cal remarcar que no fa ni un any de la mort d'un altre treballador en subcontractació a les instal·lacions de la mina de Cabanasses de Sùria, que va caure per un pou de 80 metres de matinada. El sinistre va passar el maig de 2012 i va acabar amb la vida d'un treballador d'IMSA, una altra empresa subcontractada per Iberpotash.

LA SINISTRALITAT A CATALUNYA

A Catalunya, la sinistralitat continua sent un problema preocupant. Segons dades de l'Observatori d'Empresa i Ocupació de la Generalitat, l'any 2011 es va tancar amb 78 persones mortes en l'àmbit laboral, catorze més que l'any 2010. Aquest 2012 s'ha tancat amb 74 persones mortes; el nombre de sinistres al sector de la

indústria ha augmentat i s'ha mantingut una xifra elevada als índexs d'incidència en els accidents greus, on la xifra que representa el nombre d'accidents de treball per 100.000 treballadores regulades és de 23,35 (570 casos).

La Direcció General de Mines està investigant el cas per possibles irregularitats en els sistemes de seguretat

Cal remarcar que, tot i que l'any 2012 hi hagut una lleu baixada en la sinistralitat, la pujada de l'any 2010 respecte l'any 2011 va ser alarmant. En alguns sectors com la construcció, el nombre de sinistres mortals va augmentar un 14,29%. A més, segons les dades estadístiques d'Inspecció de Treball, l'any 2011 només es van investigar 2.145 accidents de treball dels més de 92.000 casos que van passar durant l'any. Fonts sindicals apunten que el compliment de la llei de prevenció per part de les empreses és purament formalista, ja que els plans de prevenció, les avaluacions de risc o la formació no s'estan implantant de manera efectiva i eficaç. ◀

Diverses irregularitats obstaculitzen els plans d'expansió d'Iberpotash al Bages

El projecte Phoenix provoca litigis administratius i judicials

Iberpotash va anunciar, el 2011, el nou Projecte Phoenix, on l'empresa fixa el pla d'expansió de les seves instal·lacions al Bages, dotant-lo d'una inversió de dos-cents milions d'euros en una primera fase durant els propers tres anys. Aquesta filial del grup israelià ICL explota les mines de Sùria i Balsareny i exporta entre 6.000 i 7.000 tones diàries de sal potàssica.

El 15 de gener, la Conselleria de Territori de la Generalitat va ordenar la incoació d'expedient sancionador contra la companyia i la paralització de la construcció d'una rampa de 4,7 km i 900 metres de profunditat per "infracció urbanística molt greu". Aquesta infraestructura, que vol connectar l'explotació de Sùria amb la de Cabanasses, ja s'havia començat a fer efectiva sense l'aprovació del pla especial urbanístic i el seu corresponent informe de sostenibilitat ambiental. Els darrers dies, la Generalitat ha accelerat el procés perquè la Comissió d'Urbanisme de la Catalunya Central tramiti el Pla Especial a l'Ajuntament de Sùria, que previsiblement l'aprovarà immediatament per poder reprendre les obres a mitjans del mes de febrer. Tot i això, el titular del jutjat número 2 de Manresa ha obert diligències per una denúncia per presumptes delictes de prevaricació de la junta de govern del consistori, liderada pel batlle de CiU, Josep Maria Canudes, per no encarregar una inspecció arran de la denúncia interposada a l'octubre contra les obres iniciades sense el corresponent pla especial urbanístic.

Paral·lelament, la secció tercera de la sala del contenciós administratiu del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya ha ordenat el requeriment, per part de la Generalitat a l'empresa, d'un pla de restauració ambiental per l'impacte que provocaran les explotacions mineres amb l'horitzó fixat l'any 2035. La justícia requereix establir una nova fiança per assegurar els possibles incompliments per part de la companyia, ja que considera que els dos milions d'euros actuals són insuficients per un projecte que preveu augmentar els residus salins en 1,2 milions de tones anuals. **DAVID BOU**

CARA A CARA

Via lliure a la privatització de la comunicació pública?

L'arxipèlag és a punt d'inaugurar un nou escenari audiovisual amb l'aprovació de la llei que regularà el sector, aprovada ja pel Consell de Govern. La normativa neix amb l'objectiu de promocionar la cultura, la història i la llengua pròpia, així com el turisme; ara bé, també obre la porta a la gestió privada d'IB3, la ràdio i televisió autonòmica.

L'audiovisual illenc només té reptes econòmics

Neus Fernández Quetglas
Periodista a Sa Tevisió
@SaTevaVisio

El Projecte de Llei aprovat en Consell de Govern pretén desenvolupar la normativa estatal bàsica de comunicació audiovisual. Es tracta d'una modificació que deixa molts d'aspectes sense desenvolupar i que és totalment necessària perquè les institucions públiques puguin afavorir l'empresa privada, ja que permet avançar en la privatització del canal autonòmic i reforçar el sector turístic a través de la promoció del territori. El text ha estat aprovat amb una representació esbiaixada del sector audiovisual. Hi ha hagut importants absències, com el Consell de Mallorca -que té dues llicències de TDT i va decidir tancar la ràdio i la televisió pública de Mallorca-, persones i organismes amb reconeguda qualificació en l'àmbit audiovisual que puguin tenir un discurs de rendibilitat més social que econòmic -com hauria de ser el Consell de l'Audiovisual, un organisme amb llei però pendent de creació-, o representants d'iniciatives de televisió comunitària, com ara Sa Tevisió.

És un projecte de llei sorgit de les institucions democràtiques però mancat de tota legitimitat social

Segons la nova regulació, a part de televisió comercial i pública, la Llei inclou la televisió comunitària, una televisió que no pot oferir publicitat. Es tracta d'una televisió social que dona eines als ciutadans perquè exercixin de manera directa el dret a la llibertat d'expressió, d'informació i de comunicació. Són les entitats sense afany de lucre les que poden engegar una televisió comuni-

tària per crear continguts de proximitat a través de la participació ciutadana i de les associacions, gràcies a les quotes que aquests puguin aportar.

L'especial atenció a les minories que fan les televisions comunitàries amb més tradició, com les implantades a països del nord d'Europa, són una eina democràtica més que ajuden a formar-se una opinió lliure. La prestació d'aquest servei requereix llicència prèvia atorgada mitjançant concurs amb criteris discrecionals marcats pel Govern balear, però no hi ha previsió d'assumir els costos bàsics d'emissió de la TDT, molt més cara que l'antiga televisió analògica. Tot plegat fa que la televisió comunitària sigui pràcticament inviable.

Així, en vistes a la cada vegada més privatitzada IB3, l'audiovisual illenc resta sense cap iniciativa per TDT amb vocació de servei públic.

En conclusió, el projecte de llei de l'audiovisual pot ser una llei sorgida de les institucions democràtiques, però per res és un projecte amb legitimitat social. ◀

La Llei Audiovisual de les Balears privatitza IB3

Araceli Bosch
Periodista i membre de l'SPIB
@La_Directa

La Llei audiovisual de les Balears (que encara és projecte de llei) sentència de mort IB3, un mitjà públic que hauria de vetllar per l'interès general. La seva aprovació és necessària i imprescindible per privatitzar-lo i, en la meua opinió, aquest és el principal motiu pel qual el Govern ha volgut aprovar la llei amb l'argument de dinamitzar el sector audiovisual.

El text és un "copia i afegeix" de la Llei general de la Comunicació Audiovisual modificada en 2012 per permetre la privatització de les autonòmiques.

Però el Govern hi afegeix una disposició addicional que modifica els fons i la forma de la Llei d'IB3.

D'una banda, elimina l'article que possibilita uns serveis informatius elaborats per professionals de la informació que formin part del personal propi de l'ens. D'altra, roba al Parlament el mandat estatutari d'escollir el director general delegant-lo en el Consell de Direcció si no s'aconsegueix la majoria necessària. S'evitaria, així, que es torni a produir un fet insòlit: que un conseller exerceixi de director general de la ràdio i la televisió públiques. Tanmateix, ara, el director és

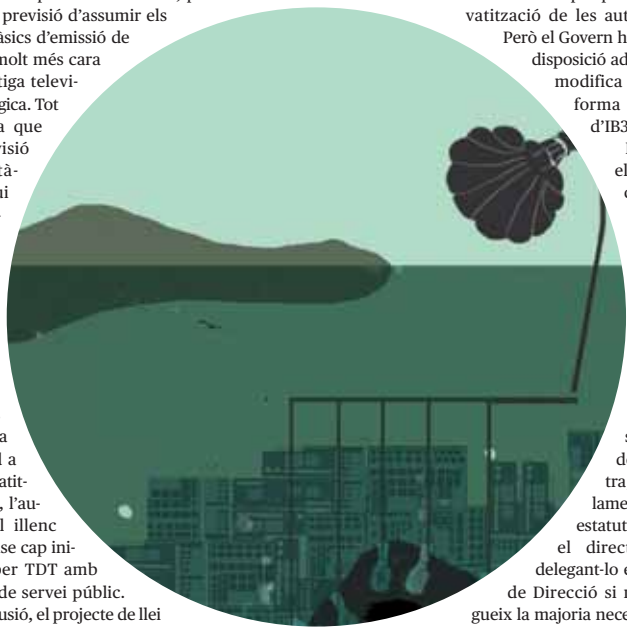
un exsenador del PP sense cap experiència professional en Comunicació.

La nova normativa recull, a més, totes les possibilitats legals previstes per privatitzar IB3 o per continuar, al manco, amb aquesta pseudoprivatització consistent en pagar amb doblers públics les empreses adjudicatàries que actuen en la pràctica com a empreses instrumentals. El Govern no es fa responsable d'acomiadaments, baixades de sous, denúncies de censura, canvis en la programació... La seva tàctica és senzilla: passar la pilota a l'empresa adjudicatària del servei o atacar el missatger. La llei li posa fàcil. Ara, i sembla que en el futur, l'interès general llueix per absent a la IB3 balear.

Esperem que la llei aconsegueixi dinamitzar un sector audiovisual malmès

D'IB3 es parlarà a la tramitació parlamentària del projecte de llei, segurament més que de la Balears Film Comission que preveu crear. I el conseller dirà que té l'acord del sector. Però no és cert. No va convocar la Mesa Audiovisual, que és l'organisme legitimat per a la interlocució i de la qual n'és membre el Sindicat de Periodistes de les Illes Balears, perquè sabia que no hi hauria acord. Les associacions amb qui es va reunir li digueren que tragués de la llei les referències a IB3 però no va voler.

Estic segura que la llei aconseguirà un dels seus objectius: privatitzar i controlar IB3. Esperem que aconsegueixi també l'altre: dinamitzar un sector audiovisual malmès que demostra cada dia la seva capacitat de feina, la seva professionalitat i la seva vocació internacional, malgrat els polítics que tenim. ◀

/ SOL UNDURRAGA

PERSPECTIVA

El mercat social

Fèlix Pardo

Projecte Democràcia Econòmica
@La_Directa

El mercat social el podem concebre com una xarxa d'organitzacions i persones com a resultat de les seves pràctiques econòmiques, sense ànim de lucre i amb l'única finalitat de l'interès social. Aquesta xarxa és possible per la confluència i articulació de tot un seguit d'entitats, moviments socials, experiències o iniciatives, les més importants de les quals són, pel seu potencial transformador i perquè ja són realitats socials i no meres propostes, el consum responsable, les cooperatives i la banca ètica.

El mercat social és l'alternativa més real, concreta i pràctica que tenim al mercat capitalista actualment hegemònic

En el seu conjunt promouen una gran varietat de dinàmiques socials que poden arribar a integrar-se a través del balanç social, que fa possible el control democràtic del mercat del treball i del capital. I és justament les sinèrgies que aquesta integració generen el que fa possible l'emergència d'una nova realitat econòmica, el mercat social, amb el qual

s'efectua l'alternativa al capitalisme. De fet, aquest mercat emergent és l'alternativa més real, concreta i pràctica que tenim al mercat capitalista actualment hegemònic. No cal, així doncs, formular hipòtesis imaginatives ni construir noves utopies socials. Participar en la seva construcció i extensió és la millor via per avançar vers la democràcia econòmica. Els resultats positius que comporta el mercat social són: en primer lloc, una concepció humanista de la rendibilitat i la força de treball que permet superar el fenomen de l'especulació financera i l'alienació econòmica; en segons lloc, un aprofundiment de la democràcia més enllà de la seves formes representatives i institucionals, per via de la participació ciutadana en tots els àmbits de la vida social, la implicació de les persones compromeses en el progrés social, la coherència entre els valors compartits i les accions, i la responsabilitat de les decisions amb les persones d'arreu del món i les generacions futures. També comporta una superació de les diverses ineficiències del capitalisme (les anomenades "d'assignació", relatives al benestar econòmic i social, pel qual és imprescindible la plena ocupació; "keynesianes", relatives a l'optimització dels factors de producció, pel qual és necessari la construcció del mercat social, i "X", relatives a la productivitat de les empreses, pel qual és fonamental l'autogestió i col·lectivització dels mitjans de producció). Suposa un creixement sostenible i compatible amb la conservació del medi ambient, al dei-

xar en suspensió el principi del creixement il·limitat i l'acumulació del capital com a únic motor de l'activitat econòmica i, finalment, una relació molt més acurada amb els ideals polítics fundacionals tant de la tradició liberal com de la tradició socialista: la democràcia, la llibertat, la igualtat, la justícia i la felicitat, que representen les bases del nostre Estat de dret i social.

El procés de transició vers la democràcia econòmica no hauria d'estar dirigit des dels poders públics sinó que cal fer-lo des de la societat civil

Naturalment, l'Estat té un paper important en la transició vers la democràcia econòmica, car les polítiques públiques la poden frenar o impulsar. Però, anant més enllà dels defensors de l'idealisme institucional, hauríem de pensar que aquest procés de transició no hauria d'estar dirigit des dels poders públics, com s'ha plantejat fins ara des de la tradició socialista, sinó que cal fer-lo des de la societat civil amb les iniciatives dels ciutadans. Si així no es fa, no s'assolirà l'exercici ple dels drets de ciutadania a través de la participació activa i responsable en el mercat social. ◀

CANVI DE RUMB

Trobada a l'ombra

Sergi Cutillas

PACD

@AuditCiudadana

The World Economic Forum va arrancar el 22 de gener a Davos. L'elit global s'hi reuneix per discutir l'agenda econòmica i política de l'any. Els assistents només poden ser-ho si són expressament convidats. Es calcula que la mitja de la despesa per cada convidat ronda els 30.000 euros, inclosa l'entrada de 15.000 euros, el viatge i l'estada.

A l'acte hi assisteixen 2.630 representants de 100 països, entre aquests, 680 directores executius i altres representants de les més grans empreses del món, polítics, caps d'estat del G20 i altres països clau; representants d'innovadors tecnològics i científics (especialment del camp militar i farmacèutic), filantrops (com l'inversor George Soros, capaç d'enfonsar economies senceres tot sol) i mitjans de comunicació. Tot ells són el que Gramsci anomenaria *superestructures* (i el que uns altres anomenarien fils de poder, concentrades a l'ombra de les muntanyes alpinas de l'enclavament suís).

El Shadow Banking Business es troba fora del control regulatori dels estats i canalitza la majoria de la riquesa financera mundial

Entre altres temes es discutirà si s'ha de regular el Shadow Banking Business, el negoci bancari a l'ombra, com ho és la trobada de Davos. El Shadow Banking Business són els negocis dels intermediaris financers que no són bancs (fons d'inversió de diferents tipus), a través dels quals es canalitza la majoria de la riquesa financera mundial. Aquest sector financer, que es troba fora del control regulatori dels estats, va moure 67 bilions de dòlars el 2012, segons el Conell d'Estabilitat Financera (FSB), i el valor hipotètic (valor noional) dels actius del sector és aproximadament de 650 bilions de dòlars, unes 10 vegades el PIB mundial. Aquest sector bancari promou la circulació de tot tipus de capitals que permeten especulació i explotació, abús, i el manteniment de negocis bruts com les drogues, les guerres, i les dictadures. En no estar regulat, permet que l'especulació i el risc assumit siguin elevats, el que genera gran volatilitat. A més, donada la seva manca de transparència, és difícil avaluar la qualitat creditícia dels seus actius, i que el fa més propens a les bombolles i crisis. ◀

/ SERGI BOSCH

IMPRESSIONS

CARTES

Envieu les vostres cartes a: cartes@setmanaridirecta.info per correu postal a: **Riego 37, boxos esquerra. 08014 Barcelona.** L'extensió màxima de les cartes és de 1.000 caràcters (amb espais) i han de portar signatura, localitat i contacte.

Davant la fragmentació de l'ICS

✉ **Marcel·la Güell Cid** Barcelona

El Departament de Salut desfà una gran empresa, l'Institut Català de la Salut (ICS) i ho fa coaccionant tant a treballadors com a usuaris amb l'amenaça velada però prou explícita d'"o això o hem de acomiadar encara més gent i tancar encara més serveis". Fins ara no hi ha ni la més mínima esquerda per la que puguem entreveure quina repercussió tindrà aquest canvi sobre l'atenció a la nostra salut.

¿Qui els ha aconsellat que volem unes empreses més petites i desenvolupades sota els mateixos principis? Deu ser la seva assessora privada PwC perquè els nostres representants, les associacions de veïns, els municipis, els sindicats, fins i tot els col·legis de metges i infermeres no han estat informats ni han pogut presentar propostes sobre com volem i podem organitzar l'atenció a la salut des de la gestió pública.

El desordre actual és tan gros que costa creure que és involuntari. Pacients que en la espera per una intervenció estan perdent el temps i les hores de professionals públics en fisioteràpia per "provar". Altres que, en preguntar quan els cridaran, els contesten que el seu "paper" s'ha perdut i que els cridaran d'aquí a dos anys. Per a què volem despeses en serveis informàtics quan no tenim temps per poder

escriure les històries clíniques ni que sigui amb taquigrafia? Desconfiem de canvis decretats amb coacció, amb assessories jurídiques incompetents en salut, amagant conflictes d'interessos. ◀

El que no diu Foment del Treball

✉ **Josep M. Loste i Romero** Portbou

Darrerament, el president de Foment del Treball -després s'hi ha afegit el Banc de Sabadell- ha declarat que cal aturar el procés sobiranista i la consulta democràtica, per tal d'evitar un "xoc de trens" amb el govern de Madrid; també ha afegit que caldria recuperar el pacte fiscal. Davant d'aquestes paraules, que podrien interpretar-se com una excusa per a frenar la voluntat del poble català, un servidor es demana el següent: per què, en el seu moment, tant Foment com el Banc de Sabadell, no van defensar, d'una forma diàfana, un Estatut sense retallades ni ribotades? Per què no esmenten, no hi diuen res, a l'entorn del dogmatisme de l'objectiu de déficit que imposa el govern central a Catalunya, el 0,7% (quan Europa ha donat el senyal que es podria flexibilitzar) tot sabent que aquesta xifra és la màxima responsable de les retallades, la pobresa, l'atur i la mortificació social a casa nostra? ◀

PENSEM

Navegar o enfrontar-se

Victor Alonso Berbel
@valonsoberbel

Una professora m'explicava fa pocs dies com és de significatiu que parlem de *navegar* per les xarxes, mentre en un llibre ens hi *submergim*. El llenguatge, un cop més, ens delata: a l'era de la multiplicitat, sovint ens conformem amb la superfície de les aigües. Amb les pantalles dobles, tasques múltiples i notificacions constants, l'estímul continu esdevé allò més valorat. Per sobre del profund, tenim l'immediat que ens ha arribat des de l'altra banda del món: aquí rau la notícia. Que els ho diguin sinó als portadistes d'*El País*, que han viscut una negra setmana en prioritzar l'*actual* per davant del *real*. La fotografia d'Hugo Chávez hospitalitzat era nova i candent: també era falsa, però això no va impedir publicar-la. Ben entrada la nit, els mariners sense rumb van haver de prendre

una decisió ràpida. Era fosc, i no tenien estels, ni fonts per verificar la seva tria: tan sols el batec incansable d'un rellotge amb manetes a ritme de tuit. Poques hores més tard, afortunadament, la veritat s'imposa en el camí d'una bona notícia, es paren les rotatives i la portada es retira. Però el debat es manté. A moltes

A moltes redaccions, la disjuntiva és clara: lluny de la immersió, només es pot navegar o enfonsar-se

redaccions, la disjuntiva és clara: lluny de la immersió, només es pot navegar o enfonsar-se. I potser algunes lectores respiren alleujades en veure que cap de les frases d'aquest text supera els 140 caràcters. ◀

COM S'HA FET...

Aquesta setmana seguim sumant! Sumant gent al col·lectiu multidisciplinari i multipolar que és la DIRECTA. El Fernando està fent un màster en cooperativisme i no vol fer el treball final sobre quelcom eteri. La DIRECTA necessitavem algú que ens ajudés a organitzar millor la nostra economia.

A més, ja teníem engegat un procés de millora de la nostra organització, amb el pastor d'ovelles negres, el Ferran. Així que ho hem ajuntat tot i a partir d'ara i fins al juny, de moment, el Fernando ens ajudarà en tot això. Benvingut a la família. Fins la setmana que ve. Salut!

FE D'ERRADES

— A l'article "Un Objecte Lingüístic No Identificat?", publicat a la secció Impressions de la Directa núm. 302, vam escriure per error que l'autor era Joan Solé Camardons quan, en realitat, era Jordi Solé Camardons, també sociolingüista.

Edita: Associació per la Difusió Sense Límits (ADSL)
Dipòsit Legal: GI-1528-2005

C. Riego núm. 37 baixos esquerra, 08014 Barcelona
www.directa.cat
directa@setmanaridirecta.info
Tel: 935 270 982 // Mòbil: 661 493 117

LLICÈNCIA CREATIVE COMMONS
Reconeixement-NoComercial-Sense Obra Derivada 2.5

Sou lliure de copiar, distribuir i comunicar públicament l'obra amb les condicions següents:

RECONeixEMENT. Heu de reconèixer el crèdit de l'obra de la manera especificada per l'autor o el licenciat.

NO COMERCIAL. No podeu utilitzar aquesta obra amb finalitats comercials.

SENSE OBRES DERIVADES. No podeu alterar, transformar o generar una obra derivada d'aquesta obra.

Quan reutilitzeu o distribuïu l'obra, heu de deixar ben clars els termes de la seva llicència. // Algunes d'aquestes condicions poden no aplicar-se si obteniu el permís del titular del dret d'autor. El dret derivat d'ús legítim o qualsevol altra limitació reconeguda per la llei no queda afectada per l'anterior. //

Aquesta publicació té una llicència Creative Commons Attribution-NoDerivs-NonCommercial. Per veure una còpia d'aquesta llicència visiteu: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/es/> o envieu una carta a Creative Commons, 559 Nathan Abbot Way, Stanford, Califòrnia 94305, USA

Aquesta publicació intenta escriure amb un llenguatge no sexista i no androcèntric. El setmanari Directa no comparteix necessàriament les idees expressades als articles d'opinió.

ÀREES DE TREBALL DE LA DIRECTA

redaccio@directa.cat — edicio@directa.cat — fotografiadirecta@directa.cat
audiovisuals@directa.cat — il.lustracio@directa.cat — administracio@directa.cat
subscripcions@directa.cat — distribucio@directa.cat — publicitat@directa.cat

QUI SOM?

REDACCIÓ Estirant del fil David Bou i Marc Font **Així està el pati** Jesús Rodríguez i Manu Simarro **Impressions** Lèlia Becana i Maria Manyosa **Quaderns d'Il·lacrua** quadernsillacrua@directa.cat **Roda el món** Laia Gordi i Oriol Andrés **Expressions** Anna Pujol Reig, Mireia Chavarría i Àlex Vila **Poca Broma** Rafael Morata **Barri Internet** Hiba Arbide, Gala Pin i Josean Llorente **Agenda** Arnau Galí i Muriel Comas **La indirecta** Àlex Romaguera **FOTOGRAFIA** Robert Bonet **IL·LUSTRACIÓ** Carlos Villafranca **CORRECCIÓ** Laia Bragulat **EDICIÓ** Marc Iglesias **COMPAGINACIÓ** Roger Costa Puyal **PUBLICITAT** Anna Pujol Reig **DIFUSIÓ** Blai Lindström **SUBSCRIPCIONS I DISTRIBUCIÓ** Lèlia Becana **ADMINISTRACIÓ** Jordi Raymond **PROGRAMACIÓ WEB** Projecte Ictineo **DISSENY GRÀFIC** Jose Téllez, Sergio Espin i Núria Ribes

CORRESPONSALIES

BAIX LLOBREGAT: baixllobregat@directa.cat
BERGUÈDA: bergueda@directa.cat
BARCELONÈS NORD: barcelonesnord@directa.cat
EL CAMP: elcamp@directa.cat
GIRONA: girona@directa.cat
L'HORTA: horta@directa.cat
MANRESA: manresa@directa.cat
MARESME: maresme@directa.cat
MENORCA: menorca@directa.cat
OSONA: osona@directa.cat
RIPOLLÈS: ripolles@directa.cat
SABADELL: sabadell@directa.cat
SOLSONÈS: solsones@directa.cat
TERRASSA: terrassa@directa.cat
TERRES DE L'EBRE: terresebre@directa.cat
TERRES DE PONENT: terrespontent@directa.cat
VALLÈS ORIENTAL: vallesoriental@directa.cat

AQUEST NÚMERO S'ENVIA A IMPREMTA EL DIA 29

MIRALLS **Loïc Wacquant**
“La rutinització de la violència
policial és una mostra més
de la deriva autoritària”

pàg. 4 i 5

TRANSFORMACIONS

La força de l'associacionisme
transformador

pàg. 6 i 7

Quaderns d'Illacrua 136

DIRECTA 303
30 de gener de 2013

A FONTS | ELS INTERESSOS GEOPOLÍTICS A LA BANYA D'ÀFRICA

Pirates somalis: una bona excusa

El segrest del pesquer ‘Playa de Bakio’, l’abril de 2008, va empènyer el govern espanyol a participar en operacions militars de lluita contra la pirateria. El discurs institucional, secundat pels mitjans de comunicació, justificava l’actuació militar per fer front a l’increment de la pirateria marítima somali. Segons aquest discurs, la pirateria era un perill per a la navegació, per a la pesca tonyinaire i per a l’arribada d’ajuda humanitària a Somàlia, que pateix els estralls de la guerra i les sequeres des de fa dècades. Tanmateix, l’origen d’aquesta operació emmascara altres interessos.

**Teresa de Fortuny, Xavier Bohigas
i Loretta P. Martín**
afons@setmanaridirecta.info

La presència militar estrangera a la zona que envolta Somàlia ha crescut de manera desorbitada els darrers anys: s’han produït, com a mínim, vuit operacions militars multinacionals, 21 d’unilaterals i, en termes militars, una cinquantena de països tenen presència al país. És obvi que la pirateria marítima (i l’augment consegüent de la perillositat en les vies de navegació) no justifica, per si sola, un desplegament militar d’aquesta magnitud. Per tant, podem deduir que la zona és un punt de gran interès geoestratègic. Un estudi del German Institute for International and Security Affairs (2010) segona aquesta tesi, perquè planteja que el fet que Occident continuï finançant el desplegament naval a Somàlia, malgrat que resulti car i poc reeixit, és un indicatiu de l’existència d’una agenda amagada. Segons l’estudi, l’objectiu “real” del desplegament militar podria ser el control de l’oceà Índic i, en aquest cas, la pirateria representaria, com el terrorisme, una excusa per desplegar militars a la regió.

Interès internacional a la zona

A l’hora de delimitar els interessos globals que expliquen l’enorme presència militar estrangera a Somàlia, en detectarem alguns de caire geopolític; és a dir, vinculats a les influències i les relacions que exerceixen els diferents agents estatals en aquella zona. El comerç a través del golf d’Aden, que acumula cada any el 20% del comerç mundial i el 30% del subministrament de petroli a Europa, és un factor d’interès, ja que el golf somali es troba a l’epicentre de la ruta marítima més

important entre Àsia i Europa. Els EUA i la Xina competeixen per influir a la regió, però també altres països. Per exemple, l’Estat espanyol, França i alguns països asiàtics estan interessats en els recursos pesquers de la zona i les empreses dels EUA, Austràlia, la Gran Bretanya, Malàisia i els Països Baixos estan interessades a extreure’n el petroli. Avui, de fet, una empresa canadenca ja hi fa exploracions.

Un país, per conservar i fins i tot augmentar el paper que juga en l’escena internacional, ha de ser present a les zones considerades d’interès geopolític, com Somàlia. I a això, cal sumar-hi el fet que, en molts casos, les operacions polítiques i militars a l’exterior es poden veure afavorides per l’opinió pública interna del país que du a terme la intervenció. Ara ho veurem amb detall en el cas de l’Estat espanyol.

El paper de l’Estat espanyol

L’Estat espanyol és el segon productor mundial de conserves de tonyina i té la flota pesquera més gran de la UE. L’argument interessat que la pirateria somali perjudicava la flota tonyinaire espanyola va ser el factor de pes perquè el Congrés de Diputats aprovés les operacions militars espanyoles a la regió l’any 2009. La idea que l’oceà Índic és clau per a la flota tonyinaire gallega i basca va ser defensada de manera recurrent per la classe política d’aquestes comunitats i això va convertir la pirateria en un assumpte rellevant, tant al Congrés com als mitjans de comunicació, motiu pel qual, la imatge de les forces armades espanyoles es va veure reforçada, segons les enquestes d’opinió del Real Instituto Elcano (2009).

No podem oblidar, tampoc, que l’Estat espanyol és membre de la UE i de l’OTAN i, per tant, és un aliat im-

portant d'alguns dels països amb més interessos a Somàlia. Des dels inicis de 2002, l'Estat espanyol ha estat present en aquell país en el marc de la guerra contra el terror i, seguint la lògica geopolítica, Madrid "no es pot permetre" no ser-hi si no vol "decebre" els seus aliats i "vol ser clau" en les cimeres internacionals.

El desplegament militar

Des de finals de 2008, s'han constituït diverses forces navals per lluitar contra la pirateria. Algunes ja existien prèviament amb funcions antiterroristes i se'ls va afegir la tasca de combatre la pirateria. És el cas de l'operació FCO-150, que forma part de l'operació *Llibertat Duradora* (creada per Bush el 2001 en el marc de l'anomenada guerra contra el terror). Altres forces navals es van crear *ad hoc*. N'hi ha que pertanyen a l'OTAN o a aliances entre els EUA i altres països i d'altres que han nascut en el marc de la Política Europea de Seguretat i Defensa (PESD) de la UE. Entre les for-

"Els vaixells de la UE que pescaven de manera irregular han espoliat a Somàlia, cada any, cinc vegades més recursos que els que han donat en concepte d'ajut humanitari"

ces amb pes espanyol, destaquen l'operació Atalanta (2008), la primera operació naval de la UE, que opera al litoral de Somàlia i dels països veïns i, des del febrer de 2012, pot actuar militarment en territori terrestre somali. L'Estat espanyol és el contribuent més important d'aquesta força (juntament amb França) i des del desembre passat comanda l'operació. La segona força amb pes espanyol és l'European Union Training Mission (EUTM), que també es va constituir en el marc de la PESD l'abril de 2010. Té la tasca de formar les forces de seguretat somalis i l'Estat espanyol n'ha estat un dels principals contribuents. Finalment, hi ha nombroses operacions amb participació espanyola a Somàlia, que inclouen les missions de l'OTAN (Allied Provider, Allied

IL·LUSTRACIÓ:
Cristina Spanó

Protector i Ocean Shield) i l'esmentada FCO-150.

Cal tenir present que, a tota la Banya d'Àfrica, hi ha una concentració inusual de bases militars. En concret, la República de Djibouti, limítrofa amb Somàlia, allotja una base francesa, una de nord-americana (l'única dels EUA a l'Àfrica), una de japonesa i una d'alemanya. La Xina també ha mostrat interès per establir una base naval al golf d'Aden.

Rebuig de la presència militar estrangera

De raons per rebutjar la presència militar estrangera a la Banya d'Àfrica, n'hi ha moltes. En primer terme, cal recordar que aquestes operacions estrangeres mai no vetllen pels interes-

impunitat dels països ocupants en l'espoliació de recursos i els danys mediambientals que provoquen. Ja fa anys que els vaixells europeus –bona part dels quals són espanyols– pesquen en aigües somalis i a l'Índic de manera il·legal o no regulada. Els vaixells de la UE que pescaven de manera irregular han espoliat a Somàlia, cada any, cinc vegades més recursos que els que han donat en concepte d'ajut humanitari. Un informe del Norwegian Institute for Urban and Regional Research (2009) relaciona l'Estat espanyol amb la pesca il·legal a la regió: "És difícil d'entendre per què els socis de la coalició en la flota internacional permeten que països com l'Estat espanyol liderin l'operació internacional, quan existeix un sentiment molt estès entre els somalis que els pescadors espanyols pesquen il·legalment en aigües somalis. (...) Espanya també ha estat acusada extraoficialment pels oficials d'Atalanta de protegir pescadors il·legals de manera unilateral mitjançant la tramesa de vaixells de l'operació Atalanta...".

"Durant vint anys, Somàlia ha servit d'abocador dels residus perillosos generats per la indústria europea i mai no s'han investigat ni jutjat aquests delictes"

La sobreexplotació pesquera també amenaça la seguretat alimentària, el desenvolupament econòmic local i els ecosistemes oceànics. Durant vint anys, Somàlia ha servit d'abocador dels residus perillosos generats per la indústria europea: urani radioactiu, plom, cadmi, mercuri, industrials, hospitalaris, químics, de tractament de cuir i altres. Però aquests delictes mai no s'han investigat ni jutjat.

Una altra raó per rebutjar la presència militar a Somàlia és el fet que les operacions militars no són eficients per combatre la pirateria. Les dades que subministra la International Maritime Organization constaten que la presència de les forces navals no dissuadeix els atacs de pirateria. El nombre d'atacs corresponents als anys 2009-2011 són superiors als corresponents a anys anteriors, en

sos de la població somali. Les xifres palesen que l'ajuda a la població somali no és un objectiu primordial de la comunitat internacional. La despesa militar supera amb escreix la contribució assistencial. Per exemple: del pressupost de la Conferència Internacional de Donants de Somàlia, més de tres quartes parts corresponen a la despesa militar i només la resta a ajuda humanitària. Tota la UE assigna 215 milions d'euros d'ajuda al desenvolupament a Somàlia per al període 2008-2013, mentre que només la despesa espanyola (per al període 2009-2011) destinada a l'operació Atalanta va superar els 254 milions.

Una segona raó per rebutjar la intromissió estrangera a la regió és la

què no hi havia operacions navals antipirateria.

Finalment, cal abolir les operacions militars a Somàlia perquè han revitalitzat el negoci armamentístic de la regió. Des de 1992, és vigent un embargament d'armes imposat pel Consell de Seguretat, que, segons la mateixa ONU, s'ha violat de manera sistemàtica. També segons l'ONU, les contribucions al sector de la seguretat del Govern Federal de Transició (GFT), escollit des de l'exterior i no pas per la població somali, representen una font d'inseguretat i un obstacle per a l'estabilització del país. El 80% d'aquests recursos externs es desvien cap a finalitats privades, cap al mercat d'armes de Somàlia o cap als grups armats de l'oposició. Segons Amnistia Internacional, gran part de l'assistència internacional destinada a l'ensinistrament militar i policial es fa amb mètodes opacs i sense respectar les normes internacionals. Per exemple: una part d'aquesta formació, la duen a terme grups acusats de violar els drets humans i el dret internacional humanitari; hi ha nens i nenes soldats a les milícies del GFT; no s'està impartint una formació adequada en dret internacional humanitari i en drets humans. I, a més, el risc que alguns dels efectius entrenats passin a formar part de grups insurgents o de pirates és elevat.

Somàlia s'està convertint en un nou paradís per a les empreses privades de seguretat i això pot provocar un augment dels conflictes i la violència. Aquestes empreses són contractades per fer tasques de seguretat marítima o per formar milícies. Un cas emblemàtic és el d'Erik Prince, fundador de Blackwater, l'empresa militar nord-americana responsable de molts delictes a l'Iraq, que ha signat un contracte per entrenar 2.000 efectius milicians somalis. Segons el darrer informe *Smalls Arms Survey* (2012), el desplegament del sector privat de la seguretat s'ha produït al marge de la reglamentació. La presència d'agents privats armats a bord de vaixells a l'Indic és –apunta l'informe– una bomba que podria esclatar en qualsevol moment.

Deu mites sobre Somàlia

1. "El problema de base, a Somàlia, és el clan". A Somàlia, sovint s'ha assenyalat el clan com un factor conflictiu en absència de l'Estat. Tanmateix, el clan és, per a la gran majoria de la població, un factor de protecció (política, social i econòmica) en un context de profunda inseguretat.

2. "Espanya, la UE i altres països estan formant l'exèrcit i la policia". Més que un exèrcit o forces policials, cal parlar de *milícies progovernamentals*. El govern, ara, té *policies o soldats* que abans eren *terroristes* de la Unió de Tribunals Islàmics (UTI) i, amb anterioritat, *milicians* dels senyors de la guerra.

3. "El moviment islamista somali Al-Shabaab és l'hereu dels Tribunals Islàmics". Hi ha molts exmembres dels Tribunals, tant al Govern Federal de Transició (GFT) com a Al-Shabaab. Si bé els vincles amb Al-Shabab existeixen, els tribunals, amb una versió més moderada de l'islam polític, comptaven amb una legitimitat popular de la qual no gaudeix Al-Shabaab.

4. "L'oposició al Govern Federal de Transició és Al-Shabaab". Hi ha nom-

brosos grups armats a Somàlia –milícies de clans, milícies associades a cabdills militars, forces armades afiliades al GFT, grups armats que combaten contra el GFT, bandes criminals, etc.–, molts dels quals depenen d'antics senyors de la guerra. Els mitjans de comunicació sovint emmascaren diferents realitats sota l'etiqueta *Al-Shabaab*.

5. "A Somàlia, hi regna l'anarquia". La violència armada a Somàlia no afecta tot el territori. Per exemple, al nord, hi ha els estats de Puntland i de Somalilàndia. Si bé la situació és extremadament difícil, a molts llocs s'ha de parlar de normes socials més estrictes que l'anarquia.

6. "Etiòpia va entrar a Somàlia el 2006, però en va sortir el 2009". Les forces etiòpies no han sortit mai de territori somali. Etiòpia continua controlant el GFT i donant-li armes i suport militar.

7. "Somàlia és un país oblidat". La població és l'oblidada, però el país no: hi ha 50 països, almenys, amb presència armada a la regió del golf d'Aden, que actuen de manera interessada.

8. "La presència militar estrangera a Somàlia està autoritzada pel govern sobirà". Si bé es van justificar els bombardeigs a Somàlia per part d'Etiòpia i dels EUA amb l'argument de la manca de sobirania somali i en contra del dret internacional, avui passa el contrari. Tant l'establiment del GFT com l'elecció dels diferents equips de govern van ser una enganyifa coordinada per les elits internacionals per afavorir les elits somalis, sense la participació de la societat civil.

9. "Somàlia representa una base d'Al-Qaida". Sense negar les connexions internacionals entre Al-Shabab i altres grups armats somalis, les motivacions d'aquests grups són genuïnament somalis a diferència dels objectius globals d'Al-Qaida. Fins i tot els EUA van minimitzar la influència d'Al-Qaida a Somàlia en els cables diplomàtics filtrats per Wikileaks.

10. "AMISOM és una força de manteniment de la pau". No és una força de l'ONU, sinó de la Unió Africana (UA) i és una part més del conflicte, responsable de nombrosos abusos contra víctimes civils.

La International Maritime Organization assegura que la presència de les forces navals no dissuadeix els atacs de pirateria

Més informació

Pirateria a Somàlia: excusa o oportunitat geopolítica?
Loretta P. Martin, Teresa de Fortuny i Xavier Bohigas.
Centre JM Delàs, 2012.

“Les esquerres tenen la responsabilitat d'oferir una plasmació concreta de

Loïc Wacquant

Loïc Wacquant (Montpeller, 1960) és sociòleg, professor a la Universitat de Berkeley (EUA) i investigador al Centre europeu de sociologia i ciència política de París. L'autor de 'Les presons de la misèria' i de 'Castigar els pobres. El nou govern de la inseguretat social' va ser convidat pel grup Copolis a participar en un seminari a la Universitat de Barcelona. Les seves teories, tan ben fonamentades com crítiques amb el component punitiu del neoliberalisme, l'han convertit en un referent internacional en el camp de la marginalitat urbana i el control social per part de l'Estat.

César Lorenzo
entrevista@directa.cat

Des de la teva tribuna d'observació, a cavall entre França i els Estats Units, com veus la situació que està patint Europa? És només una crisi econòmica?

La crisi de 2008 és una crisi del neoliberalisme, on s'han demostrat les contradiccions del projecte de mercantilització. En els seus inicis, va ser particularment violenta als Estats Units, perquè són el centre planetari de les finances, però ara mateix està provocant conseqüències molt més dures a Europa, perquè la UE ha estat construïda sobre una base neoliberal, sobre el mercat, en absència d'un Estat social europeu. La paradoxa és que, tot i ser una crisi del model neoliberal, la solució passa, suposadament, per una accentuació d'aquest model, amb una reducció de la despesa pública i unes polítiques d'austeritat molt dures, liderades per la dictadura dels mercats financers, que amenaça l'existència mateixa del projecte europeu.

Afirmes que el model econòmic neoliberal té associat un fort component de repressió penal, però, per dur-

la a terme, calen diners. La crisi accelerarà o retardarà aquesta tendència?

Les dues coses. Hi ha dues pulsions contradictòries. D'un costat, la crisi fa augmentar l'atur i la precarietat i, per tant, hi ha una necessitat de reforçar la política social disciplinària per forçar la gent a acceptar viure amb salaris míseros, amb treballs a temps parcial, etc. Al mateix temps, es produeix un augment de la delinqüència lligat a la precarització, que provoca una temptació encara més gran de recórrer a la policia, la justícia i la presó per fer front a aquest desordre i restablir l'autoritat de l'Estat. És a dir, d'una banda, hi ha un aprofundiment de la contenció punitiva per arribar a estabilitzar la societat. Però, al mateix temps, la crisi pressupostària provoca una situació en què cal disminuir la despesa pública dels aparells de control. Assistim a la confrontació entre les dues opcions: reduir l'Estat i, per tant, també reduir la penalització i l'ajuda social disciplinària, o bé, si no s'aprima l'Estat i es continua per aquesta via punitiva, cal trobar una font de finançament alternativa.

Privatitzant les presons, per exemple?

Una manera de fer front a aquesta contradicció és l'opció

ilitat històrica les utopies”

que ha adoptat el Regne Unit, on no només s'han començat a privatitzar de forma accelerada les presons, sinó també determinades funcions de la policia i de l'aparell de justícia, amb la idea que els operadors privats poden fer la mateixa feina que els funcionaris a un preu més baix. Però aquest estalvi és insignificant. En realitat, quan es privatitzen les tasques que fa la policia, l'aparell de justícia o les presons, s'està privant l'Estat d'algunes de les seves prerrogatives essencials. S'altera la facultat d'administrar la llei i d'imposar l'ordre, cosa que és essencial per assegurar la sobirania de l'Estat. Això aprofundeix les contradiccions i no resol res.

D'altra banda, l'augment de la inseguretat social també està comportant un nou corrent d'opinió respecte de les noves pobres.

Paradoxalment, una de les coses positives de l'extensió de la pobresa entre els sectors que tradicionalment no l'havien coneguda –com les classes mitjanes– és que ha posat de manifest la importància de l'Estat com a agent de redistribució de la riquesa. No són només les persones estigmatitzades per rebre ajuts socials de primera necessitat, les que necessiten la intervenció de l'Estat, sinó que és el conjunt de la població. En una societat complexa com l'actual, l'Estat juga un paper essencial com a redistribuidor de la riquesa, per assegurar l'accés a la sanitat, l'educació o l'habitatge. Deixar aquesta tasca de distribució al mercat no ha funcionat mai. Això ha fet que hagi augmentat la base democràtica potencial per a les polítiques redistributives de reforçament de l'Estat social. Perquè s'ha demostrat que no només els més vulnerables en depenen, sinó el conjunt de la població.

“La situació actual recorda una mica a la de l'Europa dels anys trenta: el Front Popular o el feixisme”

Per què aquesta ampliació dels sectors exclosos no s'ha traduït en un augment dels suports als partits tradicionals d'esquerrers?

Els partits d'esquerrers estan pagant la seva conversió a la visió neoliberal, la seva fascinació pel mercat; la celebració de l'èxit econòmic desvinculat de les seves conseqüències socials. Aquesta ha estat la tendència de tots els partits socialistes a Europa. Això els ha dut a estar en una posició molt feble que els fa ser poc creïbles com a nous defensors del reforçament de l'Estat social, perquè ha estat l'esquerra governamental, precisament, la que ha afeblit l'Estat social a Europa i ha implantat les polítiques de seguretat de caràcter punitiu.

Potser per això la demanda de regeneració democràtica s'ha fet més transversal aquests darrers temps?

Crec que la virulència de la crisi ha desacreditat el conjunt de la classe política, ja sigui d'esquerrers o de dretes, i que és més urgent que mai una renovació democràtica, que passarà per l'aportació de noves idees. Una renovació que tot fa pensar que vindrà dels extrems, de l'extrema dreta i de l'extrema esquerra. Així doncs, la gran responsabilitat històrica de les esquerreres és oferir una plasmació concreta de les utopies de l'esquerra radical, traduir-les en un programa de govern realista en l'estat actual de correlació de forces, i

oferir un nou model polític que engresqui les classes populars. Si l'esquerra radical roman en una posició, diguem-ne, purista, de no fer res, esperant que la crisi produeixi una conflagració que la beneficiï, obrirà la possibilitat que sigui l'extrema dreta la que ompli aquest espai. Hi ha una cursa entre l'extrema esquerra –que té moltes idees, però ha d'aconseguir traduir-les a un llenguatge concret i factible amb els recursos disponibles actualment– i, d'altra banda, una extrema dreta que intenta influir sobre els partits de la dreta governamental per desembarcar a les estructures de l'Estat i aplicar les seves idees.

L'aparició de partits populistes xenòfobs i, a l'extrem oposat, de forces d'esquerra alternativa ja venia d'anys enrere, però, amb la crisi, ambdós fenòmens han rebut un nou impuls.

La situació recorda una mica la de l'Europa dels anys trenta: el Front Popular o el feixisme. És una versió actualitzada per al segle XXI, però es veuen signes que recorden aquella situació per tot arreu: la puixança de l'extrema dreta i, al vessant contrari, un fort activisme d'esquerreres. Ho acabem de veure a França durant les eleccions presidencials, a Bèlgica i a Holanda, un país amb una llarga tradició progressista que, els últims anys, ha estat minada per la qüestió ètnica i religiosa, pel fort ascens d'una intolerància liderada pels moviments d'extrema dreta. I penso que, als països de la península Ibèrica, a Espanya i a Portugal, hi pot haver una temptació encara més forta, perquè hi ha un llegat històric d'experiències de governs feixistes, de dictadures de dretes, que encara és present dins l'aparell de l'Estat i en l'inconscient polític que ressorgeix en determinades àrees, com el comportament de la policia contra els moviments socials, per exemple.

Creus que, a diferència d'aleshores, el nou totalitarisme és més subtil, menys evident que el vell, però potser tant o més efectiu a l'hora d'aconseguir els seus objectius?

Crec que, en la situació actual, o bé hi haurà una renovació

política molt important, amb líders polítics que ni tan sols podem imaginar-nos avui, o bé hi haurà una regressió sense precedents cap a règims polítics amb tics feixistes; una regressió de la democràcia extraordinària que podria sumir Europa en un període fosc que recordarà, en alguns aspectes, l'època d'entreguerres. No tant perquè acabi derivant en una guerra, però sí perquè hi podria haver un llarg hivern polític, durant el qual es reduiran les conquestes socials i el concepte de ciutadania es buidarà de contingut. Una situació en la qual s'ampliaran les desigualtats socioeconòmiques i on, a mesura que s'accentui aquesta polarització, l'accés als drets i a les lliber-

“La rutinització de la violència policial és una mostra de la deriva cap a un règim menys democràtic, però n'hi ha moltes altres”

tats serà més desigual. Això, de fet, ja passa amb la resposta de la policia o la justícia quan no tracta de la mateixa manera el delinqüent econòmic de coll blanc que el lla-dregot de carrer. També estem veient aquesta tendència, per exemple, en la repressió policial que s'exerceix aquí mateix, a Catalunya, contra els moviments que protesten per les polítiques d'austeritat. Aquesta rutinització de la violència policial, que s'estén arreu i es converteix en el comportament normalitzat, és una mostra de la deriva cap a un règim menys democràtic, però n'hi pot haver d'altres. La manera d'administrar la sanitat, l'educació o els serveis socials també són àrees susceptibles de patir aquest desplaçament. De cara enfora, l'Estat podrà mantenir l'aparença democràtica, però, en realitat, es basarà en una distribució inequitable dels recursos i de l'accés als serveis públics; i així també es perd qualitat democràtica.

FOTOGRAFIES:
Robert Bonet

Associacions que transformen

Catalunya es caracteritza per tenir un teixit associatiu fort, extens i resistent, format per entitats i associacions de tots els àmbits: educatives, infantils i juvenils, excursionistes, de cooperació, humanitàries, veïnals, socials, culturals, ambientals... Concretament, el Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya en té censades fins a 58.276. L'associacionisme promou canvis, mobi-

litza persones i construeix la pau. El context actual de crisi afavoreix les desigualtats i la injustícia social, però també desperta la participació de la societat, que reclama els seus drets i una mobilització més gran de la ciutadania associada. Més enllà d'una lluita individual pels drets, hi ha un treball col·lectiu per comprendre el context i transformar-lo: l'associacionisme transformador.

Lydia Santín
quadernsdillacrua@setmanaridirecta.info

Els moviments socials adquireixen cos i forma a partir de la revolució industrial del segle XIX, quan la classe obrera es va organitzar per suplir les mancances que no eren cobertes per l'administració. A partir d'aquest moment, es comença a albirar la idea que hi ha altres formes d'expressió i de participació en la societat, hi ha la possibilitat de canviar realitats. Les associacions, com els moviments socials, sorgeixen de l'oposició a una realitat existent i de les necessitats percebudes per una part de la població en un moment determinat. Per alguna gent, són la base de la societat civil, ja que, a través de les associacions, es canalitzen les inquietuds de la gent i es potencia l'activitat cívica de la ciutadania.

Canvis estructurals

En contextos de crisi com el que vivim, les associacions que no busquen resoldre problemes immediats, sinó canviar la realitat de manera estructural impulsant valors nous i consciència

crítica entre la societat prenen impuls. És l'associacionisme transformador.

Aquest associacionisme, caracteritzat per la seva voluntarietat, pren diferents formes i es caracteritza per dos valors: la unió i la col·lectivitat (ja que no es pot canviar la societat en solitud) i la diversitat temàtica, ja que hi ha infinitat d'accions que impulsen canvis en les relacions socials que promouran una transformació dels valors.

La construcció de la pau

Històricament, s'associava la construcció de la pau a la reconstrucció després d'un conflicte. Des dels anys 80, però, el concepte de pau –evolucionat cap al de *pau positiva*– ha estat adoptat per nombroses entitats que, més enllà de cobrir necessitats urgents, pretenen eradicar les violències estructurals i culturals que fomenten la injustícia social a través de la conscienciació de la ciutadania.

L'any 1920, l'enginyer suís Pierre Ceresole va impulsar la creació d'un grup internacional de gent voluntària per treballar en la reconstrucció d'Esnes, un poble del nord de França que

L'espai associatiu promou l'empoderament de la ciutadania, reclama canvis i proposa alternatives

va ser escenari de la Batalla de Verdun de la Primera Guerra Mundial. L'objectiu era contribuir a la construcció de la pau posant en comú voluntariat de diferents nacionalitats enfrontades durant la guerra. Del resultat d'aquest primer camp de treball, en va néixer el Servei Civil Internacional (SCI), una entitat que, avui dia, continua fent associacionisme transformador, ja que

tats col·lectives que promouen nous valors centrats en la gestió horitzontal de les relacions, que generen canvis en la societat. Formacions en drets humans, camps de treball voluntari, intercanvis culturals, xerrades sobre problemàtiques globals, sensibilització en conflictes... totes elles són activitats d'educació per la pau que moltes entitats catalanes promouen periòdicament.

Noves formes de relació

L'espai associatiu esdevé un espai de participació personal i comunitària en la societat que promou l'empoderament de la ciutadania i reclama canvis en l'organització de la societat i que és capaç de proposar alternatives. Així doncs, moviments com la Plataforma Auditoria Ciutadana del Deute, la Plataforma d'Afectats per la Hipoteca, Aturem la guerra o el 15-M, entre molts d'altres, són grups de persones sorgits arran de la crisi actual, conscienciades i mobilitzades per promoure accions transformadores per fer front a una realitat amb la qual no estan conformes. Són, en definitiva, associacionisme transformador.

L'educació per la pau, l'empoderament de la ciutadania i el treball voluntari són els principals eixos de treball de l'anomenat associacionisme transformador

promou el treball col·lectiu amb un objectiu comú com a eina per impulsar valors i relacions socials completament diferents a les que promou la societat en què vivim normalment.

L'associacionisme transformador, doncs, consisteix en dur a terme activi-

Construint la pau a través del voluntariat

Camp de voluntariat de l'SCI a Manhiça (Moçambic) el 2008

El Servei Civil Internacional (SCI) és un moviment internacional que treballa per la pau i la justícia social. L'organització va néixer el 1920 com una alternativa ciutadana al servei militar, creada per treballar en la reconstruc-

ció després de la Primera Guerra Mundial, i actualment és conegut pels projectes de camps internacionals de treball voluntari, als quals participen cada any més de 5.000 persones d'arreu del món.

El valor d'un projecte voluntari conjunt

Un camp de voluntariat –també conegut com a camp de treball– és un projecte de feina comunitària dut a terme per un grup de persones voluntàries de diferents nacionalitats durant un període d'entre una i tres setmanes, relacionat amb valors com la solidaritat, el medi ambient, la justícia social o la pau.

La vida en comunitat i el contacte amb la població local permeten reduir distàncies entre diferents sectors de la població, compartir experiències i comprendre diferents estils de vida i mentalitats. Són, en definitiva, una eina per a la construcció de la pau mitjançant la convivència intercultural, el treball i l'aprenentatge conjunt donant protagonisme a la participació social per a la transformació de l'entorn.

Des de 1982, 30 anys construint la pau

La branca catalana del Servei Civil Internacional, fundada l'any 1982,

va sorgir com a entitat pionera al país amb la proposta d'una alternativa al servei militar i la promoció de l'objecció de consciència. En 30 anys, l'entitat ha organitzat més de 400 camps a Catalunya i ha emplaçat més de 5.000 persones voluntàries a camps de treball arreu del món, a més d'organitzar seminaris i promoure campanyes de sensibilització com la de Namíbia, Crossing Borders (refugiades), Objeció fiscal, Qui deu a qui, Desarmament o Solidaritat amb Palestina, entre moltes altres.

El treball en equip, el compromís i la participació activa del voluntariat han estat els motors que han permès que, el mes de desembre passat, la branca catalana de l'SCI celebrés el seu trentè aniversari com a entitat promotora de la transformació social, envoltada d'antigues i noves voluntàries que continuen impulsant la tasca de l'SCI com una escola d'aprenentatge constant.

Desobediència civil: estratègia clau de la resistència pacífica

Thais Bonilla

Henry David Thoreau es va convertir en desobedient. Al segle XVII, es va negar a pagar la *poll tax*, una font d'ingressos habituals per a l'Estat de Massachusetts, i va anar a la presó. Sense voler, aquest escriptor anarquista es va convertir en un model històric de desobediència. Per a ell, la presó va ser la manera de fer pública la seva protesta, d'obligar el seu govern a admetre que existia una oposició. Oposició a l'esclavitud i a la guerra. "Thoreau reconeix que la seva associació amb el govern perdura a través del mecanisme fiscal; és més, que aquesta associació el converteix en còmplice de la injustícia", conta Antonio Casado al seu llibre *La desobediència civil a partir de Thoreau* (Gakoa. 2002).

La desobediència civil és no violenta. És una de les estratègies clau de la resistència pacífica. Busca utilitzar l'estat de dret per denunciar les lleis injustes. La *satyagraha* de Gandhi contra l'ocupació britànica, la lluita de Mandela contra l'apartheid a Sud-àfrica, la revolució de vellut txecoslovaca, la defensa de Rosa Parks pels drets humans als EUA, totes van ser conductes públiques que buscaven despertar el sentit de la justícia. A la fi, accions encaminades a l'educació cívica no violenta d'aquelles persones

adormides, les ja anomenades *majories silencioses*.

La situació actual de desmantellament dels drets econòmics, socials i culturals ha augmentat l'ús d'accions de desobediència com a mètode de lluita. "Vam decidir utilitzar tots els canals possibles d'aquesta democràcia, fins a esgotar totes les vies. Davant el menyspreu de les administracions i els mitjans de comunicació, pensarem en aturar els desnonaments i utilitzar la desobediència civil com a eina, dins d'una estratègia més gran: aconseguir la ILP", va comentar Ada Colau, de la Plataforma d'Afectats per la Hipoteca (PAH), durant la primera sessió del cicle que va celebrar l'organització Nova-Innovació Social, d'octubre a novembre de 2012, per debatre i millorar les accions desobedients.

Col·lectius com Iaioflautas, la PAH, Memetro, #Novullpagar i Free Gaza, entre d'altres, van demostrar la capacitat de les bones idees i la creativitat per posar en pràctica les quatre etapes d'aquesta lluita no violenta: diàleg, denúncia, no col·laboració i desobediència pública. "Allò que dona valor a la desobediència civil és que és pública, que té uns valors i que accepta les conseqüències de l'acció. Quan es passa de l'acció individual a la de grup, el govern té els dies comptats", explica Pepe Beunza, primer objector de

consciència per la noviolència a l'Estat espanyol. La violència deslegítima l'actuació, per tant, la cultura de la pau i la formació desobedient és clau. No tothom està preparat per fer desobediència. Per aquesta raó, passar de l'acció individual a la col·lectiva és un dels reptes.

Fa pocs mesos, a Catalunya, s'ha creat un moviment que fa una crida a la desobediència civil pels drets ciutadans i contra la dictadura financera. Sota el nom Acció Base de Ciutadania Desobedient, han donat

suport a la PAH, com a col·lectiu que aplica totes les característiques de l'acció no violenta i, ara, llancen la seva primera acció: la insubmissió fiscal a través de la campanya Penyora Fiscal per la Transparència Pública.

Totes aquestes mobilitzacions reclamen justícia social i lluiten, dia a dia, contra la política de la por. Han assumit una de les frases més potents de Thoreau: "Sota un govern que empresona injustament, el veritable lloc d'un home just és a la presó".

Primera sessió del Cicle desobediència civil a Nova-Innovació Social

La revolta ingènua del seu gest

FOTOGRAFIA: Albert Garcia

Estava allí, al bell mig de la sala, caminant entre mig del treball precari, víctima de les promeses que li havien fet des de la infància, repartint propaganda entre els petits clients que entraven al Saló. Ell, llicenciat en traducció i interpretació, postgraduat i doctorand. Ell que parlava cinc idiomes i que maleïa tots els estands –sobretot el seu somriure hipòcrita que només pretenia afiliar més i més socis, ampliar el negoci o esgotar el material per regalar.

En aquest aparador espectacular i decadent, qui més triomfava eren els ponis i, per descomptat, el Ministeri de Defensa. L'exèrcit, sí. Ells disposaven de l'espai més ampli i privilegiat, ells eren els més visibles i lluien la seva posició amb certa satisfacció. Ells, que havien après a matar ara volien ensenyar a jugar a la canalla. I es mostraven alegres, convençuts que aquell circuit d'entrenament perfectament controlable i disciplinat era l'atracció indiscutible de la fira. Fins i tot s'imaginaven que els infants s'adormirien pensant en ells i que, tornant a l'escola, algun els dibuixaria afirmant

que de gran voldrà ser soldat. Caminava, caminava repartint propaganda, mirant de comprendre què havia portat tota aquella gent allà, a pagar l'entrada –res no és gratuït en aquests temps que s'imposen–, a dur els seus estimats allà, a la gola del llop, a la caseta de palla, a la mateixa porta de can Gargamel o de la bruixa del conte; allà, entre el consum i l'adoctrinament, entre la por de somiar i els somnis que t'espanten, allà, on es trobava segregat per la necessitat i on tot semblava massa real i trist, massa inevitable. Allà, al bell mig d'una sala asfíxiant; allà, on de sobte la va veure a ella, incrèdul, confós, paratitzat.

Duia dues trenes i una anella per fer bombolles de sabó gegant entre les mans; somreia i bufava i tornava a somriure i perseguia cada desig amb la mirada i el cos, tancant els ulls, giravoltant i sentint, tocant el sabó com qui acarona el futur, radiant, convençuda que el temps és incapaç de paratitzar-nos.

David Caño

RODA EL MÓN

14-15

La classe política i l'empresariat orquestran el blindatge tecnològic de les fronteres europees

16

Les kurdes de Síria, neutralitat a canvi d'autonomia

ORIENT MITJÀ // BENJAMIN NETANYAHU ÉS EL GRAN PERDEDOR DE LES ELECCIONS A L'ESTAT HEBREU

Un gener gelat a Israel

Luca Gervasoni
(Institut Internacional
per la Noviolència Activa)
Ramallah
@La_Directa

Poc abans que comencés la campanya electoral a Israel, el partit del primer ministre Benjamin Netanyahu, el nacionalista i dretà Likud, va anunciar que es fusionava amb la llista d'Avigdor Lieberman, el partit ultranacionalista i ultradretà Israel Beytenu. Això els feia semblar invencibles. Ningú no dubtava que guanyarien i que guanyarien per molt. Totes les enquestes els donaven la victòria i preveien que superarien els 42 escons que ja tenien al parlament sortint. "Necessito una majoria excepcional per governar aquest país", deia Bibi Netanyahu. L'electorat li va respondre amb una bufetada a la cara.

La veritat és que no existeix un projecte d'Israel alternatiu al que proposa el nacionalisme religiós

Va obtenir 31 escons. El seu eslògan de campanya era *Un líder fort, per un Israel fort*, però va perdre un quart de la seva força. El líder del segon partit més votat, el moderat i expresentador de televisió Ya'ir Lapid, ha anunciat que no té cap intenció de competir per ser el primer ministre. Tot indica que Bibi tornarà al poder, però serà una ombra de l'home fort que esperava ser. Políticament, s'acosta al seu final.

LES LLIÇONS APRESES

El bloc de partits religiosos i de dretes ha perdut, però el bloc de centreesquerra no ha guanyat. Podem simplificar-ho en dos números: la dreta religiosa ha obtingut 61 escons i els partits àrabs, de centre i d'esquerra, n'han obtingut 59. Es podria argumentar que un sol escó hagués mar-

cat una gran diferència, però la veritat és que no existeix un projecte d'Israel alternatiu al que proposa el nacionalisme religiós. Els partits del centreesquerra no han aconseguit oferir un candidat creïble per a primer ministre ni un partit de govern amb una solució sòlida i profunda als problemes més bàsics d'Israel.

Per crear aquesta força, és absolutament imprescindible integrar la població palestina amb dret de vot en el procés polític. Tot i ser el 20% de la població, la seva representació política sempre ha estat significativament inferior. La seva capacitat d'influir en l'agenda de decisions és insignificant. Passa el mateix amb l'opinió pública. Les televisions israelianes van enviar corresponents a les seus de tots els partits jueus per retransmetre les eleccions, fins i tot a les dels partits que no van aconseguir ni el 2% mínim de representació. Però ni un sol corresponent va cobrir les opinions

dels partits palestins. Existeix un acord tàcit que els estigmatitza: ells no són part d'Israel.

Es pot esperar que els partits que controlen el poder vulguin mantenir aquesta realitat. Lieberman, que ocuparà un càrrec destacat en el proper executiu, ha declarat: "Els representants polítics palestins al Parlament d'Israel són terroristes. Al terme de la segona guerra mundial, els col·laboradors dels nazis van ser executats i hem de fer el mateix amb els col·laboracionistes del nostre parlament". Però, l'esquerra és compatible amb aquest racisme extrem? Mantenint els partits àrabs fora del joc polític, l'esquerra es castra a si mateixa. Mentre no existeixi un llenguatge de l'esquerra comú per la població palestina i israeliana, que ofereixi una visió integradora al voltant del concepte de justícia social, és probable que no tornin al poder. Serà això o l'apartheid.

El Likud de Benjamin Netanyahu ha perdut onze escons a les darreres eleccions / BAZ RATNER

D'altra banda, més de 500 persones palestines han estat assassinades en accions de l'exèrcit d'Israel al llarg de l'any 2012. El novembre passat, es va viure una de les pitjors confrontacions armades a la Franja de Gaza. Tot i així, el debat al voltant de les negociacions de pau amb Palestina ha estat el gran absent en aquestes eleccions. A Tel Aviv, tan sols sonaven els tambors de guerra.

Si es fa efectiu el full de ruta de la majoria del Parlament Israelí, al llarg dels propers quatre anys, s'annexaran a Israel tots els territoris palestins. La seva ciutadania pot ser relegada a reserves indígenes, les colònies jueves en territori palestí poden continuar creixent, pot tornar a esclatar una intifada violenta, Israel pot quedar aïllada internacionalment. Fins i tot, l'indestructible suport dels Estats Units es pot anar diluint.

Si es fa efectiu el full de ruta de la majoria del parlament, tots els territoris palestins s'annexaran a Israel al llarg dels propers quatre anys

Lluny de crear discussió entre visions enfrontades, el debat ha semblat més una carrera d'extremismes. Potser qui va anar més lluny va ser el candidat estrella Naftali Bennet, líder del partit dels colons, que ha passat de 7 a 12 escons a l'actual parlament. "Faré tot el que pugui per evitar que els palestins tinguin un Estat. No hem de parlar de negociacions. No hem de donar-los ni la il·lusió que algun dia aconseguiran alguna cosa", va declarar.

I el centre? I l'esquerra? Aquestes propostes han generat un debat furios. Amb algunes honroses i modestes excepcions, el que resulta sorprenent és que tot plegat tan sols ha generat algunes protestes febles. I la lliçó? La pau no et fa guanyar vots a Israel. ◀

UNIÓ EUROPEA // EL PARLAMENT EUROPEU DÓNA LLUM VERDA AL FONS DE SEGURETAT INTERNA

El gran negoci de blindar les fronteres d'Europa

La Unió Europea està implementant un nou sistema de gestió de fronteres que endureix els controls migratoris amb alta tecnologia. Les grans companyies armamentístiques i de defensa ja recullen els fruits d'aquesta nova política.

Apostolis Fotiadis
Atenes / Varsòvia
@Balkanizator

Les grans empreses fabricants d'armament i equipaments de seguretat van participar en una presentació de tecnologia de vigilància aèria i terrestre a Alexandroupolis, a Grècia, el mes d'octubre passat. Les agències de seguretat nacionals de la Unió Europea van participar en aquestes mostres com a possibles clients. Frontex, l'organisme responsable de les fronteres externes de la UE, va organitzar la demostració i va confirmar que havia atorgat fons a aquests grans fabricants perquè fessin les demostracions.

Prèviament, diverses empreses havien participat en demostracions d'avions no tripulats a Aktio, Grècia, l'octubre de 2011. Tretze d'aquestes empreses -entre elles, els gegants IAI, Lockheed Martin, Thales- també van mostrar les seves solucions tecnològiques de vigilància marítima. "Els pagaments a les empreses per cobrir les despeses en què van incórrer per participar a la demostració d'Aktio variaven dels 10.000 als 198.000 euros", va indicar Frontex.

Els plans de vigilància pretenen usar avions no tripulats per identificar els 'cayucos'

Frontex va organitzar, almenys, unes altres quatre presentacions de tecnologia de vigilància aèria i terrestre, tres a Finlàndia i una a França.

Totes les demostracions formen part de la preparació del llançament d'Eurosur, el Sistema Europeu de Vigilància de Fronteres Exteriors, que -apunten- pretén millorar la cooperació entre les agències de seguretat dels països de la UE i promoure la vigilància de Frontex, posant un èmfasi especial en el mar Medite-

Un grup de migrants després de ser interceptat per la guàrdia costera grega quan intentava arribar a l'illa d'Agathonisi / NIKOS PILOS

rrani i el nord d'Àfrica per controlar la immigració. Els plans de vigilància pretenen usar avions no tripulats per identificar els cayucos.

Eurosur és un dels principals instruments del nou règim de control fronterer, juntament amb els *Smart borders* (fronteres intel·ligents), que posaran en marxa un Sistema d'Entrada-Sortida (EES, sigles en anglès) per identificar les persones que romanguin més temps del que estableix el termini de vigència del seu visat.

També implementarà el Programa Viatgers Registrats (RTP, sigles en anglès) per permetre que les persones prèviament avaluades creuin la frontera més ràpid. El sistema es basarà en l'ús d'informació biomètrica i en una gran base de dades personals.

El paquet legislatiu que va crear Eurosur va ser aprovat a mitjans de novembre de 2012 pel comitè de llibertats civils del Parlament Europeu. Es preveu que aviat rebrà la llum verda definitiva de tot l'òrgan i també del Consell Europeu, òrgan intergovernamental de la UE. Mentrestant, Eurosur avança lluny de la mirada del públic.

La demostració d'equips disponibles és una mesura significativa en la ferma construcció d'un nou sistema de gestió de fronteres de la UE. Entre el 2014 i el 2020, els estats membres seran animats a comprar els dispositius amb el suport pressupostari de la Unió.

La Comissió Europea (CE) estima que la creació d'Eurosur podria ascendir a 338 milions d'euros. Però l'estudi *Borderline* (línia fronterera) sobre el nou sis-

tema, publicat per la Fundació Heinrich Boll, sosté que els costos poden "fàcilment" ascendir als 874 milions d'euros, una dada que rebutja la comissió.

Segons l'estudi *Borderline*, "malgrat l'absència d'un projecte de llei o fins i tot d'un acord de principis sobre la implementació de fronteres intel·ligents a la UE, la Comissió ja va destinar 1.100 milions d'euros al desenvolupament del sistema EES i RTP del Fons de Seguretat Interna de la UE" (2014-2020).

El Fons de Seguretat Interna es convertirà en un nou component del proper pressupost del bloc (2014-2020), en substitució de l'existent Fons de Fronteres Externes. Segons una proposta de la Comissió, el fons intern ascendirà a 4.648 milions d'euros l'any i, entre les seves prioritats estratègiques, hi ha el

Cercle tancat

El nou enfocament de la UE sobre seguretat fronterera es va començar a implementar l'any 2004 amb la creació del Programa Europeu de Recerca sobre Seguretat (ESRP). Aquest va entrar a formar part del Setè Programa Marc (7PM), contemplat a l'actual pressupost de la UE per al període 2007-2013.

L'ESRP i el 7PM s'han usat cada vegada més per finançar la investigació per al desenvolupament de "fronteres intel·ligents" i Eurosur. I les productores d'armes i equips de seguretat més importants sempre han estat membres dels consells que assessoren la CE en aquestes investigacions.

Segons l'estudi *Borderline*, empreses com Finmeccanica, Thales, EADS (la corporació europea que inclou Airbus, Astrium, Cassidian i Eurocopter) o Saïem i també alguns grups de pressió de la indústria han estat membres dels diferents consells assessors d'investigació europea en seguretat, juntament amb Frontex i les autoritats de control nacional de fronteres. Un exemple: el 2006, el consell assessor en investigació sobre seguretat va ser copresidit pel director d'EADS Markus Hellenthal, que després va passar a treballar per Thales.

El 2007, el Fòrum en innovació i investigació sobre seguretat europea va tornar a ajuntar les responsables polítiques europees i de la indústria, aquesta vegada per crear un pla a vint anys vista pels ESRP, d'acord amb l'informe *Borderline*. Aquest Fòrum de Treball 3 va ser presidit per Frontex, amb la productora italiana Finmeccanica com a relatora.

El fòrum va desenvolupar el concepte de gestió integrada de les fronteres i va assenyalar que el desenvolupament d'e-

quips assequibles per fer aquesta tasca havia de ser una prioritat per als estats membres de la UE.

Segons la Comissió Europea, la indústria no va tenir un paper predominant en aquests consells: el grup consultiu del 7PM -va explicar la CE- està integrat per representants dels Serveis de Protecció Civil alemanys i polonesos, autoritats nacionals, universitats, instituts de recerca i la Creu Roja israeliana. Però les empreses presents al consell assessor es van beneficiar dels fons per a investigació en seguretat del programa 7PM.

Aproximadament, es van destinar 200 milions d'euros a "seguretat fronterera i vigilància intel·ligent" del 7PM. Les marques de seguretat de les productores més grans (com Thales, BAE, IAI o EADS) s'han beneficiat regularment d'aquests fons, en col·laboració amb instituts de recerca, entre altres agents.

A mesura que els projectes d'investigació s'han anat aplicant, Frontex ha anat creant oportunitats perquè les autoritats nacionals de control de fronteres, les representants de la CE i els agents industrials es trobessin de manera rutinària i intercanviessin punts de vista sobre quins equipaments podrien necessitar els estats membres per implementar Eurosur i les fronteres intel·ligents.

"Nosaltres no fem investigacions per nosaltres mateixos", va dir Edgar Beugels, director d'Investigació i Desenvolupament de Frontex, a aquests periodistes en el marc d'una trobada sobre fronteres intel·ligents celebrada el setembre passat a Varsòvia.

"Ens basem en investigacions desenvolupades per altres: agències d'investigació internacional, indústria, universitats, estats membres. Tractem de seguir

el que estan fent i traspasar aquesta informació als nostres usuaris-destinatari (autoritats nacionals de fronteres i la Comissió Europea). Mentrestant, recopilem la llista dels desitjos dels destinataris i la fem arribar a la comunitat investigadora".

A la conferència de Varsòvia, les autoritats nacionals parlaven sobre els seus plans de control de fronteres a la sala principal mentre, a les sales adjacents, les empreses presentaven la tecnologia adequada per poder dur a terme aquests plans.

Responent a la pregunta sobre si la convergència entre la indústria i la Comissió en la investigació sobre equipaments de seguretat i la promoció d'adquisicions per part dels estats membres constitueix un conflicte d'interessos, la CE va dir: "Els representants del sector són clau en un tema de tecnologia orientada com és el de la seguretat. No és possible tenir perícia sobre la viabilitat tècnica d'un projecte d'investigació sense representació de la indústria".

"El que estem veient aquí és una aliança impia entre interessos empresarials i polítics de la línia dura"

"La implementació d'un projecte d'investigació no és viable sense una empresa que pugui convertir les anàlisis teòriques en una tecnologia que funcioni", asseguren des de l'oficina de Marco Malacarne, cap d'Investigació en Seguretat i Indústria de la Direcció General d'Empresa de la CE, en una resposta escrita per a aquest reportatge. "Iniciar una investigació sobre seguretat sense socis tecnològics seria una pèrdua de diners públics inexcusable".

Altres dubten que aquesta connexió entre les institucions de la UE i els negocis sigui útil o necessària. "La política de seguretat fronterera va en la direcció errònia", va declarar l'europarlamentària del Partit Verd Ska Keller. "En aquest context de profundes mesures d'austeritat i retallades pressupostàries, és increïble que la UE gastí milions d'euros en portes intel·ligents, avions no tripulats i altres tecnologies de vigilància", va afegir. "El que estem veient aquí és una aliança impia entre interessos empresarials i polítics de la línia dura", explica Ska Keller. "El camí que cal seguir davant els desafiaments de la immigració passa per una millora de les normes per als sol·licitants d'asil d'abast europeu i per augmentar la solidaritat i el repartiment de la càrrega entre els estats membres".

Protesta contra les pràctiques de la patrulla fronterera europea Frontex al port de Mytilini a l'illa grega de Lesbos / A. STEINKE

"finançament de la creació de l'EES i de l'RTIP i també la introducció i l'operativa d'Eurosur, especialment mitjançant la compra d'equips, infraestructura i sistemes de seguretat per part dels estats membres".

També pretén "promoure el potencial operatiu de Frontex convidant els membres de la UE a destinar recursos addicionals en el marc dels seus programes per a equips especialitzats, que podran estar a disposició de l'organisme per a les seves operacions conjuntes", afegeix.

A inicis de desembre, el Parlament Europeu va donar llum verda al Fons de Seguretat Interna. Ara, només cal l'aprovació del Consell Europeu perquè sigui operatiu. Es preveu que els estats membres prendran la decisió final sobre el pressupost de la UE el mes de febrer.

SÍRIA // LA COMUNITAT KURDA CONTINUA SENSE COMPROMETRE'S MILITARMENT I MANTÉ EL DIÀLEG AMB ELS DOS BÀNDOLS

La població kurda de Síria, neutral a canvi d'autonomia

Nicolas Lupo

Beirut

@niluso

Des de l'inici del conflicte sirí, la comunitat kurda ha volgut mantenir una posició de neutralitat. Les persones kurdes que s'han decidit a agafar un fusell per intentar tombar el govern de Baixar al-Assad han estat poques, motiu pel qual les tensions amb els sectors rebels han anat en augment. La tardor passada, després dels avenços de les brigades opositores, es van produir xocs violents i, aquest gener, la situació ha empitjorat. L'Observatori sirí pels drets humans afirma que almenys 56 persones han mort durant els últims enfrontaments. Els combats han arribat als barris kurds d'Alep i a les ciutats de Qamishli i Ras al-Ain, una petita localitat situada a la frontera amb Turquia que permet que els grups rebels s'armin i es financin millor.

La població kurda ha estat marginada dels centres de poder tot i ser la segona comunitat més nombrosa de Síria

El desacord també ha arribat a l'àmbit polític. La representació kurda del fracassat Consell Nacional Sirí (CNS), el que va ser el principal òrgan polític dels sectors rebels, se'n va desvincular el mes d'abril passat perquè la resta de membres rebutjaven, moltes vegades sota les pressions de Turquia, les demandes kurdes de més autonomia. La creació de la nova coalició, l'11 de novembre de 2012, però, va obrir noves possibilitats de diàleg amb els líders polítics opositors.

"Hem patit durant molt de temps i ara tenim l'oportunitat de reafirmar-nos com a poble", sosté Sinan Muhammad, mem-

bre del Comitè Suprem Kurd. A Síria, la població kurda ha estat marginada dels centres de poder des de fa dècades, tot i ser la segona comunitat del país en nombre de gent. La seva població ronda els dos milions de persones, d'un total de 23, però els seus desitjos d'autonomia, fins l'any passat, sempre han xocat amb la centralitzada estructura de l'Estat sirí i la ideologia del partit Baas.

Vuit anys més tard de la massacre de Qamishli, l'any passat, el mateix president responsable de la matança, Baixar al-Assad, va acordar amb representants de la comunitat kurda la retirada de les tropes governamentals dels territoris kurds. Ja feia més d'un any de l'inici del conflicte actual. La retirada de l'exèrcit era la culminació d'una sèrie de concessions atorgades pel president per aplacar les reivindicacions kurdes. Els primers mesos de l'any passat, al-Assad va permetre l'obertura d'escoles privades per a la població kurda, va alliberar centenars de

presoneres polítiques i va començar a atorgar la ciutadania síria a molta gent kurda que no la tenia.

Anualment, la comunitat kurda de Síria recorda l'aniversari de la massacre de Qamishli. El 2004, la disputa d'un partit de futbol va derivar en manifestacions polítiques per reclamar més drets per a la població kurda. El règim del president Baixar al-Assad va reprimir les protestes amb duresa -hi van morir desenes de persones- i, després, va llançar una onada de detencions que va portar 2.500 persones a la presó en menys d'un mes.

Tot i així, el pragmatisme que ha mostrat la comunitat kurda durant la revolta siriana no ha impedit l'aparició de dissensions internes. Tot i que, a Síria, abans que esclatés el conflicte actual, els partits polítics estaven prohibits, el 2003, va néixer -clandestinament- el Partit d'Unió Democràtica (PUD). Amb l'inici del conflicte, l'interès pel nou poder i les divergències polítiques han afavorit l'e-

mergència d'altres partits kurds, onze dels quals es troben sota el paraigua del Consell Nacional Kurd.

Un dels motius de divisió va ser el suport que rebia cadascun d'ells d'altres parts de l'extens territori kurde. El Kurdistan abasta part de Turquia, l'Iraq, l'Iran, Síria i Armènia, però això no vol dir que existeixi un suport sistemàtic entre les diferents comunitats kurdes. El PUD manté una relació estreta amb el PKK, mentre que el CNS va néixer sota l'auspici de Massud Barzani, el president de la rica regió kurda de l'Iraq i, ara, amb bones relacions amb Turquia.

Per apavagar les dissensions entre els partits, Barzani va fer d'intermediari per ajuntar els dos blocs polítics al Comitè Suprem Kurd. També va donar suport a la creació de les Unitats de Protecció Popular, unes milícies armades destinades a protegir els territoris kurds sirians de qualsevol atac extern i entrenades per l'exèrcit del Kurdistan iraquí.

Turquia es mostra preocupada davant aquesta militarització kurda. De fet, una de les raons que van empenyer Baixar al-Assad a retirar les tropes del Kurdistan va ser per la por que li generava Turquia. L'autonomia d'aquests territoris ha obligat el govern turc a centrar els esforços per evitar una aliança entre les comunitats kurdes siriana i turca. Ankara veu amb mals ulls la possibilitat que la guerrilla del PKK es refugii a Síria i trobi una base des d'on atacar sòl turc. Però Damasc es venja així del seu antic aliat turc, que ara ofereix tot el seu suport als grups rebels.

La població kurda de Síria ja sap què representa l'autonomia i el control dels territoris propis i ha guanyat drets pels quals ha lluitat des de fa dècades. De moment, continua sense comprometre's militarment amb cap dels bàndols i manté el diàleg amb tots dos, ja que el futur dels seus territoris dependrà de com es desenvolupi el conflicte i de la posició que prenguin els governs de Turquia i de l'Iraq. <

Celebració de la retirada de les tropes sirianes de la ciutat kurda de Derik, el novembre de 2012 / GIULIO PETROCCO

EXPRESSIONS

Quan la poesia va prendre la paraula

L'exposició 'La Revolta Poètica' ofereix una retrospectiva de la poètica catalana dels anys 70

Durant el tardofranquisme, l'efervescència d'allò prohibit començava a aflorar arreu. Als Països Catalans, les expressions artístiques i la cultura van ser camps de batalla per imaginar un nou món. Durant els anys 70, la poesia va ser la punta de llança d'una nova concepció de l'art i la cultura, que volia incidir en els estils de vida, les formes d'organitzar-se, les relacions de

poder i el paper de l'artista en tot plegat. L'exposició 'La Revolta Poètica' ens submergeix en aquella efervescència creativa, on la poètica era sinònim de llibertat. Fins al 23 d'abril a la Fundació Palau de Caldes d'Estrac i, després, a l'Arts Santa Mònica de Barcelona, l'exposició és un actiu imprescindible per a lletraferides i interessades en les ruptures culturals.

Joan Giner Barbany

@En_Joan

El recorregut per l'exposició esdevé una mena d'experiència mutant entre la llibertat poètica que s'experimentava en aquella època i la necessitat classificadora d'una exposició. Malgrat això, la retrospectiva esdevé alimentària, el *redescobrim* de noms, obres i iniciatives és el seu principal valor. Capaç d'una anàlisi complexa però didàctica, s'hi poden trobar materials inèdits i obres conegudes que en són testimoni. La tasca ha valgut la pena perquè posa els punts sobre les is. Ens fa descobrir el nollec on va *renéixer* la poesia catalana i, com una acte de reanimació, fa batejar una actitud que, a través de l'acció poètica, va qüestionar-ho tot, fins i tot ella mateixa.

DEL POP AL POEMA OBJECTE

L'inici de l'exposició se situa clarament al 1964, amb *El pop*. *Dels nous realismes a la contracultura*. Hi destaca Marta Pessarrodona i també la relació entre els inicis del pop de masses, que influència Pere Gimferrer o Terenci Moix, la presència renovadora de Gabriel Ferrater o la mística contracultural de Francesc Parcerisas. De la camisa i la jaqueta de pana dels esnobs fins als cabells llargs dels hippies i la seva psicodèlia, hi ressona el primer treball de Pau Riba i clou l'*Automanifest* d'Antoni Padrós.

Continua amb una de les subversions poètiques més interessants, *El conceptual*. De la poesia visual al poema objecte, on es mostren algunes de les obres que apuntaven directament a la crisi del llenguatge i a les formes d'edició i exhibició. Les conspiradores Antoni Llena, Eugènia Balcells, Carles Camps Mundó, Carles Santos o Fina Miralles són algunes de les

creadores que van girar el mitjà a través del deliri sensorial de la poesia visual i l'artifici del poema objecte, una mostra clara de la voluntat de qüestionar la pròpia poesia mentre es desdibuïen els límits entre creadora-espectadora.

El redescobrim de noms, obres i iniciatives és el principal valor de l'exposició

Papers i colors. La serigrafia Aiguadevidre i les edicions dels setanta, la tercera parada, fa emergir del record un precedent fiable, el Grup de Folk, mentre repassa la vida i obra de la revista *Tarotdequinze* i la col·lecció 1608, iniciatives que van escenificar l'aposta per la subversió imaginativa mitjançant la llibertat creativa.

ELS PETITS FESTIVALS

La quarta parada bé pot significar l'explosió popular d'allò que s'ordia. Amb Els festivals. Del Price dels poetes al Gespa-Price, l'emoció aflora i es confronta

ten aquests dos esdeveniments poètics a través dels respectius audiovisuals. L'un, el Primer Festival Popular de Poesia Catalana, és un testimoni essencial per entendre el caràcter popular i solidari de la resistència formal antifranquista i catalana, mentre que el segon escenifica la rauxa contracultural catalana, compromesa amb l'aventura de trencar tots els tòpics. En aquest apartat, també s'hi pot veure el salt de la poesia al teatre, de la mà de la Universitat Autònoma de Barcelona, amb dos textos adaptats de Joan Salvat-Papasseit i Joan Brossa. I d'aquells anys de provatures, n'hi va haver que van iniciar La utopia editorial. De l'autoedició a les grans col·leccions de poesia. La cinquena parada sembla una biblioteca històrica que repassa la feina feta durant els anys setanta per un exèrcit d'editors i editores que van iniciar aventures complementàries o oposades com La Mirada, Llibres del Mall, Poesia Tres i Quatre, la col·lecció Ausiàs March, Guaret o Poesia dels Quaderns Crema.

L'última parada, potser pel recorregut fet, esdevé la més acadèmica. Les *darreres tendències de la poesia catalana*. Expe-

Mural sobre la figura de Marta Pessarrodona del pintor Benvi Parrilla situat al carrer Camp d'Urgell de Manresa / JOSEP XICOTA

rimentalisme, subjectivisme, formalisme mostra els diversos corrents i destaca l'elaboració de dues antologies estudioses, *Les darreres tendències de la poesia catalana (1968-1979)* de Vicenç Altaió i Josep M. Sala-Valldaura i *La nova poesia catalana* de Joaquim Marco i Jaume Pont. L'exposició acaba amb poemes d'algunes de les hereves directes com Miquel de Palol, Biel Mesquida, Maria-Mercè Marçal, Narcís Comadira, Carles Hac Mor, Feliu Formosa, Francesc Parcerisas i Enric Casasses. ◀

•info

La Revolta Poètica 1964-1982
Fundació Palau
C. Riera, 54
Caldes d'Estrac
www.fundaciopalau.cat
Fins al 23 d'abril de 2013

LaTele.cat vol continuar ocupant les ones!

La Tele.cat, televisió autogestionada amb seu al cor de la vila de Gràcia, inicia una campanya per trobar col·laboradores i poder continuar amb el seu compromís amb els moviments socials

Marc Delcan
expressions@directa.cat
@MarcDelAl

LaTele.cat emet vint-i-quatre hores al dia pel canal 37 de la TDT a gran part de Barcelona i el Maresme. I més enllà, si el cel està serè. Nascuda de l'Assemblea de Comunicació Social, aquest és el segon any que emet a través de la TDT. Ara, inicia una campanya de sòcies i col·laboradores per poder mantenir el projecte i l'emissió en obert.

Elaborada amb poc mitjans, organitzada en diferents tipus d'assemblees, LaTele.cat es presenta com una pota més dels moviments socials actius al voltant de Barcelona, ara en format audiovisual i

web. Horitzontalitat, autogestió, alternativa i diversitat són -per a Berta, de l'assemblea de programació de La Tele.cat- les quatre paraules que defineixen el projecte. Aquest mitjà, amb seu a l'Infoespai gracienc, va engegar l'any 2003 per ofe-

La Tele.cat va engegar l'any 2003 i es defineix com una eina de treball per a la lluita social

rir-se com a mitjà audiovisual alternatiu i crític amb els poders i com a eina de treball per a la lluita social. Tot plegat, essent conscients de les inèrcies que ens fan caure en la immediatesa i la manca d'anàlisi que vol imposar la pràctica.

La qüestió és evitar l'especialització perquè ningú no siga indispensable. No totes són professionals o estudiants d'audiovisuals, n'hi ha moltes que són autodidactes i que es complementen amb les vuit col·laboradores que hi fan pràctiques. De fet, s'hi fan tallers d'autoformació en aspectes bàsics com vídeo, edició o àudio. De la idea de fer un mitjà col·laboratiu, en sorgeix la wikitele, una aplicació a Internet que permet aportar contingut a la programació. Una graella que, ara, es vol reorganitzar per sumar diferents blocs temàtics, sempre tenint en compte de no reproduir l'hàbit de la serialitat. Berta conta que cal donar l'oportunitat de veure els continguts en diferents horaris, "si ja has vist el programa, estàs mirant massa tele. Surt al carrer".

El 'Contrainfos' és el noticiari setmanal de la Tele.cat / MARC DELCAN

La programació és ben variada: cuina vegana, xerrades, noticiaris, concerts i escena musical alternativa, documentals, dibuixos, etc. Com remarca Toni, un dels membres de l'assemblea: "Una cosa que és molt diferent d'altres mitjans és que nosaltres també som entreteniment, no som tan insistents ideològicament. Estem a la TDT per donar l'oportunitat que ens trobin per casualitat, fent zàping. El periodisme no ha de ser sempre a la contra i tampoc farem cap gest a favor de cap Estat. Es tracta de fer un espai per a nosaltres". A més, el fet de ser un mitjà audiovisual on cada minut té hores de treball "fa que ens recolzem molt en altres llocs, ens fa obrir el punt de vista. Així doncs, poca ortodòxia política pot haver-hi...". ◀

Contrallum d'un 'Contrainfos'

Moltes sabem què és la Tele.cat, però, com es fa? La DIRECTA va poder entrar-hi i compartir la gravació del darrer *Contrainfos*. "Quanta gent avui!", crida Estela. La colla castellera del *Contrainfos* baixava fa una estona des de l'Infoespaí, a la plaça del Sol de Gràcia, pel carrer dels Xiquets de Valls. Justament, un carrer que ens remet a aquesta manera antiga –però encara actual– d'anomenar la gent que fa castells, arrelada a principis del segle XIX. Del castell de la colla de xiquets, als castellers de la Tele.cat. Canvi de mitjans, canvi d'afinitats, però no d'intenció: construir en comú. El *Contrainfos*, que és un dels programes de producció pròpia de LaTele.cat, ja ha fet 34 emissions. És un noticiari setmanal d'esdeveniments que gairebé no surten a la premsa hegemònica o, ben mirat, una narració a contrapèl dels temes més maltractats pels mitjans tradicionals. Un correlat audiovisual per a una altra realitat: una desena de persones (una mica més de l'habitual arran de les novetats de pràctiques). Muntar l'escenari. "El plató –diuen amb un somriure–, vinga, va! Que he de marxar abans de la una". Enllestir la cabina de control i les càmeres. Avui, Davi, Isis i Keren presenten; Jabi, Àngel i Armando graven; Estela, Bea i Joan paren atenció als detalls d'àudio, vídeo i realització.

Sobta, adonar-se de la quantitat de gent que cal per fer un programa de televisió. El *Contrainfos* es grava el dilluns i s'emet el dimarts. És el fruit d'una setmana d'autoorganització, de recerca de temes, de gravació de notícies, d'edició, de producció i de postproducció. L'autoaprenentatge i el *fes-ho tu mateixa* és un dels pilars d'aquest mitjà de comunicació social gestionat en assemblea. "No som periodistes professionals", diu Toni, un dels que fa feina de producció a la Tele.cat. "Jo, de fet, he après a editar i a muntar aquí i en alguns cursos per curiositat", reconeix Berta.

Estar aquí –com si fossis a dins– t'ho fa veure diferent. Com la Tele.cat, un reflex distint. Els secrets de la realitat d'un programa que busca una expressió diferent, també a la contra. Estar aquí és com fer un contrallum al *Contrainfos*. Si no podem deixar de ser espectadores d'algunes coses, si que podem apropar-nos per canviar-ne moltes. Vist de prop, el *Contrainfos* és com la Tele.cat, una manera de fer que no és a la contra, per molt que diga el seu nom, sinó a favor. Una manera d'alçar i muntar, de fer fent-se. En positiu, en col·lectiu, per continuar contrainformant-nos.

El 'Contrainfos' és una narració a contrapèl dels temes més maltractats pels mitjans tradicionals / MARC DELCAN

Ocupem i ocuparem les ones: Campanya pels 500!

LaTele.cat està fent un gran esforç per captar col·laboradores, sòcies i usuàries. El projecte d'ocupar les ones, sorgit de l'Assemblea de Comunicació social que gestiona aquest mitjà del Barcelonès i el Maresme, neix de la necessitat de tenir mitjans propis que no depenguin de criteris polítics o empresarials.

Per continuar creixent com projecte, LaTele ha engegat la campanya pels 500. L'objectiu pragmàtic, a curt termini, és aconseguir 500 sòcies que col·laborin amb el mitjà pagant vint euros l'any. A llarg termini i el que és més important, com comenta David, és "assegurar projectes dels mitjans lliures que semblen una necessitat cada vegada més bestia. Ara que, aprofitant la seva crisi, manipulen tot el que volen, participant també de LaTele, ens assegurem que hi ha un mitjà, a Barcelona, que recull la veu de tothom".

La idea és arribar a tenir col·laboracions i/o sòcies per cobrir les despeses mensuals de l'antena d'emissió en obert per TDT, que ara ocupen part del debat i les hores de dedicació per poder mantenir-se de forma autogestionada. Si s'aconsegueix l'objectiu de la campanya pels 500 –diu David, un dels membres del programa de notícies *Contrainfos*–, es podran "dedicar esforços a millorar els continguts i també a centrar-se en poder arribar a cobrir més esdeveniments".

Es tracta d'un mitjà autogestionat que intenta donar veu a aquelles persones que no en tenen. És per això que, com comenta Aran, "aquesta campanya és molt més que fer-se soci". No és només simbòlic, recalca Toni: "És una qüestió de necessitat. Cal donar suport a un mitjà de comunicació d'una de les principals capitals europees, ja siga per interès o per afinitat política". Acomplertes ja totes les condicions per continuar emetent a la TDT, l'objectiu és focalitzar els esforços per donar veu a les que no en tenen. David ho confirma: "aquest és un mitjà participatiu, aquí pot venir qui vulgui, fer propostes o fer el programa que li interessi".

Creix el periodisme alternatiu

És difícil dibuixar un mapa de tots els mitjans alternatius que van sorgint arreu del territori, ja que cada dia hi ha més projectes periodístics nous que neixen per treballar un discurs diferent del que difonen els anomenats mitjans convencionals. La crisi ha accentuat el salvatgisme del sistema capitalista i la preocupació que genera –i també la presa de consciència que comporta– demana l'existència de canals que el posin en dubte. Es tracta d'arrencar de les mans dels sectors poderosos l'exclusivitat en la creació d'opinió pública, un mecanisme molt útil per protegir els seus interessos.

Siguin ràdios, periòdics, televisions o programes que adopten les xarxes com a mitjà (com ara els recents *Debat99%* i *La Plaça*, sorgits dels moviments socials de l'Hospitalet de Llobregat i Sabadell, respectivament), la majoria de mitjans alternatius treballen de forma autogestionada, sense cap lligam amb les institucions i amb la intenció de crear una contrahegemonia des de baix per donar veu a aquelles que normalment no en tenen. Amb diferents sensibilitats, aposten per un periodisme proper, amb informacions contrastades i, sovint, a l'hora de destapar vergonyes, no tenen cap mena de mirament. Un periodisme que aporta punts de vista que no contemplen ni els mitjans que s'autoanomenen "plurals".

7 anys teixint complicitats

300directes.directa.cat entra i publica't!

Per què estàs subscrit a la Directa? Envia'ns el teu comentari amb la teva foto i ajuda a fer créixer el periodisme a peu de carrer.

EXPRESSIONS

Periodistes a l'era McCarthy

El Hollywood marcat pel pànic al comunisme va mostrar un gran interès pel món de la informació. 'Historia del hampa' adverteix sobre la credulitat de la massa en temps de satanització de la dissidència

Ignasi Franch
@ignasifranch

Hollywood va relatar els inicis de la guerra freda sense el terrabastall propagandístic amb què va defensar la intervenció a la Segona Guerra Mundial. Tot i així, l'anticomunisme va condicionar una dècada de cinema en un moment en què s'atavia la por a l'URSS tot purgant el llegat més progressista del president Roosevelt. Un bon nombre de pel·lícules del moment van reflectir aquesta història social, sovint reciclant motllos genèrics de l'audiovisual antifeixista. Ara, les ficcions d'infiltració i el pànic al sabotatge advertien de l'enemic roig, amb títols reveladors com *Casada con un comunista*. I a l'era daurada de la ciència-ficció, van sovintegar uns alienígenes que distorsionaven l'ideari socialista: el desig d'igualtat es transformava en uniformitat i la pertinença a un grup implicava l'anul·lació individual. La cacera de dissidents a Hollywood, en canvi, va ser molt real, amb llistes negres que van perdurar fins l'any 1960.

RETRAT AMABLE DEL REPORTERISME

En aquest context de recerca paranoica de gent lliurepensadora, va destacar un sorprenent interès per la pràctica periodística. Potser aquesta fascinació derivava de la necessitat d'analitzar el concepte de veritat, de buscar personatges que sotmetessin a examen els discursos oficials. *El gran carnaval*, *Trágica información* o la interessantíssima *Mientras Nueva York duerme* van tractar les prioritats de la professió, sovint de manera càustica. La recuperació en

DVD d'*El cuarto poder* i *Historia del hampa* permet capbussar-se en aquell moment històric.

Malgrat la signatura de Richard Brooks (*A sangre fría*), la primera potser és l'obra menys destacada del duet i un dels exemples més amables d'aquells retrats de periodistes de cel·luloide. Planteja una història d'herois i criminals sense gaires matisos i, de passada, alerta sobre el poder de la màfia. Es desplaça el protagonisme dels policies als reporters i l'elogi a l'eficàcia institucional muta en un cant a la premsa lliure amb crítica inclosa als diaris sensacionalistes. Aquesta contraposició també s'escenificava a la menys esquemàtica *Park row*, estrenada el mateix any: dirigida i produïda per l'antic *newspaperman* Sam Fuller (*Uno rojo, división de choque*), era una carta d'amor a la professió que també esguardava les seves pitjors facetes.

COMENTARI SOCIAL ÀCID

Historia del hampa, per la seva banda, resulta fàcilment reivindicable com una lloable mostra de cinema comercial amb

La fascinació pel periodisme derivava de la necessitat d'analitzar el concepte de veritat

pòsit antimccarthista. El seu protagonista és un antiheroi sovint menyspreable, un periodista vetat per un magnat de la premsa: decidit a continuar en actiu, inverteix en un diari local per convertir-lo en la seva plataforma per tornar als grans mitjans... o enriquir-se en l'intent. Troba la seva oportunitat perfecta

amb l'assassinat de la nora de l'oligarca que el va aïllar.

La pel·lícula parteix d'aquest crim per assajar una mirada àcida al món de la informació i a la societat del moment. No se centra en una investigació parapolicial com la d'*El cuarto poder*: des de l'inici, se sap el culpable i les seves motivacions. El que ens explica és una lluita de manipulacions entre el petit diari del protagonista i un colós mediàtic que impulsa un interessadíssim judici públic a una sospitosa. Ràpidament, la mentida reiterada s'imposa. Però el realitzador Cy Endfield i companya no sols adverteixen sobre la capacitat dels poderosos per manipular el poble, com aquella *Juan Nadie* que (deu anys abans i en un context prebèl·lic) imaginava la possible feixistització del país, també parlen de caceres de bruixes, de falsos culpables, de personatges immorals i d'una ciutadania que condemna caps de turc sense dubtar-ho. En aquest sentit, tot i que el cinisme del seu personatge principal inculca escepticisme en el conjunt, *Historia del hampa* recorda altres obres inequívocament antimccarthistes com *Filón de plata* (una mena de *Solo ante el peligro* més explícita encara en la seva denúncia de la covardia davant els abusos del lobby ultradretà). No sorprèn, doncs, que el seu director hagués de visitar el Comitè d'Activitats Antiamericanes i es traslladés a la Gran Bretanya davant el veto conseguit.

Humphrey Bogart és el protagonista del film 'El cuarto poder'

Filmografia

— Richard Brooks. *El cuarto poder*, Resen-Nacadih Video, 1952.
— Cy Endfield. *Historia del hampa*, Bang Bang Movies-Absolute Distribution, 1950.

POCA BROMA.

The Last Monkey NEWS

"**S**e nos va. Cataluña se nos va", és la frase més repetida últimament a la villa y corte de Madrid. "Las paredes manan sangre. Los pájaros huyen de la capital. La Cibeles llora", ha declarat Iker Jiménez, que considera aquests senyals com "un mensaje cierto del próximo fin de los tiempos". "Pensaba que los pies encima de la mesa y el acento texano de Aznar eran las señales del apocalipsis" -va assegurar- "pero me equivoqué. Esto es peor". També, la placa tectònica catalana s'està separant progressivament d'Aragó (se'n va cap a Itàlia) i ja ha aparegut una esquerda que va del Pirineu a l'Ebre. "Si es que, en Cataluña, hasta las piedras son separatistas, joder", ha mani-

festat el president de la Fundació FASCES. Paradoxalment, la inquietud no sembla haver arribat als centres de poder. The Last Monkey NEWS ha pogut accedir a la següent conversa off the record entre Mariano Rajoy i Artur Mas: (Rajoy) "Muy bueno lo tuyo, Artur, muy bueno". (Mas) "Gràcies, nen". (Rajoy) "Eres genial. Mientras dure el rollo soberanista, los tuyos a pensar en la independencia y los míos, en impedirla. ¡Y así no piensan en cómo les jodemos la vida!". (Mas) "Oí que és bo?". (Rajoy) "Y tanto. ¿Cómo se te ocurrió?". (Mas) "Vaig tenir un bon mestre. Com Pujol em va dir un dia: 'Fill meu, si tens problemes, embolica't amb la bandera. No falla'". **LUIS CALDEIRO**

Predicar amb l'exemple

En tombar la cantonada, en Salvador Obtús ja es va adonar que passava alguna cosa excepcional al jardí de casa seva: el muret del xalet ensorrat, les alzines centenàries arrencades i una mena de percussor instal·lat al bell mig de la piscina. No va caldre que ningú li expliqués de què es tractava. S'atansà al que semblava el director de l'obra i li digué: "Però, quina coincidència més feliç: tot just fa mitja hora, a la tertúlia de la ràdio, he estat defensant l'ús i l'exploració de totes les fonts d'energia possibles. No podem continuar en la cultura irresponsable del no a tot: no al meu pati, no al meu jardí, no a la meua reserva natural... És el que té el progrés, que sempre hi ha algú a qui li toca rebre". El tècnic se'l va mirar sorprès. El va informar que la projecció pretenia trobar una font de gas i petroli que impregnava la roca a 1.500 metres de profunditat. La finca havia estat expropiada d'urgència i el compensarien en el seu moment, si calgués.

"Tot just fa mitja hora he estat defensant l'ús i l'exploració de totes les fonts d'energia possibles"

En Salvador Obtús no podia estar més content, ja que ningú l'acusaria mai més de parlar de coses que no havia viscut. Al seu pati, sí senyor! Va ser l'heroi de la tertúlia de la setmana següent, un exemple de sacrifici per la independència energètica del país. Un mes després, la urbanització estava coberta d'un pam de pols i fang, l'aigua de l'aixeta tenia cert regust de benzina i mig veïnat s'havia fet fonedís.

Lamentablement, va resultar que el projecte de *fracking* no era rendible. Però, això sí, el van compensar amb la plantació de quatre palmeres infectades amb el barrinador i una piscina portàtil, amb una col·lecció d'aneguts del basar xinès. En Salvador Obtús se sentia orgullós d'haver participat en l'avenç del país cap un nou horitzó energètic. Ell era un patriota. **GUILLEM PEREGRÍ**

BARRI INTERNET

@galapita — @Hibai_ — @josianito

CAMPANYES

#NuevoOigame: Software lliure per a la mobilització ciutadana

Aquesta setmana s'ha presentat la nova web i funcionalitat d'oiga.me. Oiga.me, a diferència d'altres webs o plataformes que potencien el **click-activisme** de saló del tipus: una persona puja un manifest i milers el signen, intenta ser una eina de pressió social oberta, horitzontal i transparent. A través de la seva web, es poden generar campanyes activistes de mobilització ciutadana on et pots involucrar mitjançant l'enviament de missatges, la signatura de peticions i les trucades de telèfon o l'enviament de fax per transmetre reclamacions i exigències.

oiga.me

DEF CON TROLL

@Rockdelux

"RT @rockdelux: Han creado un fake con @Rockdelux, con R mayúscula"

La major errada que hem vist fins ara. No només dóna visibilitat al fake, sinó que, a més, s'equivoca i diu que el seu propi compte és un fake. Bravo, una setmana més, pel CM de Rock de Lux.

TUIT ROSA

Isaac Rosa

Fa uns mesos, Isaac Rosa va escriure "estos no son tiempos de hashtag, sino de barricada". Des de llavors, no se sap cap barricada en què hagi participat el respectat opinador d'esquerrers. El que sí que es sap és que, 48 dies després de publicar-lo, es va obrir un perfil a Twitter i aquesta setmana ha superat els 10.000 followers.

LA FORÇA OBSCURA

La transparència de la llei

La llei de transparència és una de les grans absents a l'Estat espanyol i, malgrat el debat que s'està duent a terme al Congrés espanyol, ho continuarà sent. Cal destacar que l'esborrany actual de la llei de transparència hauria de mirar cap al futur i no normativitzar les mancances existents, com fa l'actual proposta. Una proposta que no inclou la casa reial, els partits polítics, el poder legislatiu, el poder judicial, el tribunal constitucional, el consell de l'Estat, el defensor del poble, el tribunal de comptes, el consell econòmic i social, les institucions consultives i els parlaments autonòmics, com denunciava Red SoSostenible quan es va fer públic l'esborrany.

Resulta sospitosos que el plantejament no garanteixi el dret d'accés a la informació i es limiti a garantir el reaccés a una informació que ha estat publicada prèviament. Una llei de transparència elaborada per servir a la democràcia al segle XXI ha de contemplar els principis bàsics de l'openacces i l'opendata (veure DIRECTA 301) i acceptar el repte democràtic que suposa garantir el dret d'accés a la informació. Una data per comprendre la dimensió del repte: més del 50% de sol·licituds d'informació a l'administració pública no obtenen resposta.

Sobre les propostes fetes des de coalicions ciutadanes, veure:

red-sostenible.net
proaccesso.org
2012.fcforum.net/ca/tematicas-y-programa-2012

EPIC FAIL

Verificacions

Aquesta setmana. *El País* va publicar una foto falsa de Chávez a la portada. El més patètic ha estat "la reconstrucció dels fets a càrrec de dos reconeguts periodistes del diari" (sic); pura CT. "El País no ha pogut verificar de manera independent les circumstàncies en què va ser presa la imatge ni el moment precís ni el lloc. Les particularitats polítiques de Cuba i les restriccions informatives que imposa el règim ho han fet impossible". Ridícul al quadrat. Reconèixer això suposa reconèixer que cap de les notícies que publica *El País* sobre Cuba és fiable. La tuitaire @Yoa-niSanchez va defensar *El País*. La seva credibilitat és inversament proporcional al seu nombre de followers.

@axebra va fer un resum perfecte: "Si a *El País* le cuelan una foto falsa en su portada de papel y las redes sociales se lo descubren en media hora ¿el periodismo está en...?"

CROWDFUNDING

"Artur Mas, on són els meus diners?" De 'Cafèamblllet'

"Si volien que calléssim, els demostrarem que s'han equivocat. Aquest boomerang tindrà forma de llibre i, per fer-ho, necessitem la vostra ajuda".

Amb aquest declaració, les periodistes de *Cafèamblllet* han presentat la campanya de crowdfunding destinada a la publicació del seu nou llibre, que narra els dos anys d'investigació sobre la sanitat catalana. Es van fer famosos quan van ser condemnats a una multa de 10.000 euros per publicar vídeos a Youtube on denunciaven la corrupció d'alts càrrecs de CiU.

El primer dia de campanya van superar la quantitat inicial que demanaven (10.000 euros) i ja han aconseguit més de 22.000 euros.

La velocitat de la resposta al crowdfunding de *Cafèamblllet* i a la querella contra Rodrigo Rato són una mostra de la cooperació a l'hora d'assenyalar les responsables de la crisi.

verkami.com/projects/4231

Sr. Artur Mas: de momento hemos descubierto esto:

Cuadre 3.1.B. Gastos sin justificar pagados por CMSM, SL					
Conceptos que se van retirar:	Ejercicio 2006	Ejercicio 2007	Ejercicio 2008	De enero a julio del 2009	Total fino al julio 2009
Despeses de personal o de prestació de serveis professionals	17.843,44	26.252,99	58.886,13	30.318,48	133.912,01
Comissions	3.720,34	7.386,34	11.083,49	3.892,10	25.981,47
Arrendaments	2.103,84	10.517,71	3.000,00	4.714,00	20.335,25
Costes i retencions	1.896,13	2.026,19	3.743,63	2.396,03	14.071,88
Total gastos sin justificante	25.564,75	46.173,43	76.719,25	41.118,61	190.576,21

Importo en euros.
Fuente: Memoria de comprobación de CMSM, SL.
Nota 1: Si hubiera alguna despesa empenjada al julio de 2009 que no está pagada por el señor Xavier Crespo Llobet.

CMSM, SL no dispone de documentación que permita determinar las personas físicas o jurídicas que percibieron estos pagos.

Fuente: Informe 29/2005-IP de la Sindicatura de Cuentas de Cataluña sobre los hospitales públicos de Blanes y Calella.

Xavier Crespo i Llobet es actualmente diputado de CiU al Parlament de Catalunya

AGENDA

DEL 31 DE GENER AL 3 DE FEBRER
BARCELONAPrimer aniversari
del 3 Voltes Rebel

Aquest projecte de la Trobada Alternativa de Nou Barris es consolida. Compta amb una seixantena de sòcies, treballa per un model d'autogestió i de portes obertes al veïnat. El 3 Voltes és un projecte més de l'espai polític d'esquerres de la Trobada Alternativa de Nou Barris i és un marc d'acollida per a altres entitats: seu social de la Coordinadora Obrera Sindical de Barcelona, el Sindicat Co.Bas i el col·lectiu Espai Marx.

Programa: Dijous 31 de gener 18:30h. Xerrada *Models de gestió d'espais socials a Nou Barris*, amb casals i ateneus de Nou Barris + Brindis d'aniversari. Inauguració de l'exposició del Concurs de Fotografia Tres Voltes Rebel amb la temàtica de Nou Barris. Es lliuraran els premis el 8 de febrer durant el Cercatascues. Divendres 1 de febrer 21h Sopar de germanor (12 euros inscripció prèvia). 23h Música, festa i ball amb PD Bullangues! Dissabte 2 de febrer 11:30h Mercat de segona mà a preus populars + projecció de documental sobre consumisme. 12h Taller gratuït *Posa't guapa sense gastar diners, fes els teus complements!* 17:30h Assemblea de sòcies i socis. Taller *Decora les teves galetes i emporta-te-les a casa!* 20h Concert Mateolika 22h Concert El sobrinó del diable. Entrepans i begudes per acompanyar la nit. Diumenge 3 de febrer 12h Concurs de truites (escriu a cp3voltesrebe@gmail.com per fer la inscripció). La truita més votada rebrà un premi de la Cooperativa El Llevat de Nou Barris. 13h. Aperitiu musical amb Quartets in the Street + Demostració dels talleristes de guitarra del Casal.

Tot al Casal Popular 3 Voltes Rebel. Pg. Urrutia, 125.

DC30^{/01}

BARCELONA

JORNADES DE DEBAT SOBRE
L'AFGANISTAN

16h CCCB. C. Montalegre, 5. Presentació. Els llegats en seguretat, humanitari, en justícia i en drets humans a l'Afganistan, amb diverses ponents i coneixedores de la situació.

Més info: <http://www.afgancat.org>

DJ31^{/01}

BARCELONA

JORNADES DE DEBAT SOBRE
L'AFGANISTAN (II)

16h CCCB. C. Montalegre, 5. Els llegats en matèria econòmica, política i en drets de les dones a l'Afganistan, amb activistes, defensors dels drets humans, cooperants i gent experta en la matèria. Amb la participació de la UNODC a l'Afganistan, el Comitè Assessor de l'AAAN i de Voice of Women Organization (VWO).

KAFETA PER L'AUTOGESTIÓ DE
L'ATENEU LLIBERTARI DEL PALOMAR

20h La Gordíssima. C. Pons i Gallarza, 10. Amb els cantautors Sant Peus i El huracán cordovés

MANRESA

CONCENTRACIÓ EN DEFENSA DE
LES PENSIONS

19h Plaça Sant Domènec. Convoca: Coordinadora de Jubilats i Pensionistes de Manresa, Federació d'Associacions de Veïns de Manresa, Federació d'Associacions de Veïns del Bages.

GRANOLLERS

CLÀUSULA SÒL. PER QUÈ
L'EURIBOR BAIXA I LA TEVA
HIPOTECA NO?

19h Anònims, menjars i pensar. C. Ricomà, 47. Xerrada amb el Col·lectiu Ronda. Org: Col·lectiu Ronda

DV01^{/02}

REUS

SOPAR I GLOSA AL CASAL
DESPERTA FERRO PEL CANTAVAL

21h Casal Despertaferro. C. Martí Napolità, 7.

SANT CELONI

XERRADA INFORMATIVA
SOBRE EL FRACKING

19h La Clau C. Alguersuari, 16.

DS02^{/02}

BARCELONA

GALA DE LA NO FI DEL MÓN
A CAN BATLLÓ

20h C. Constitució, 19. La Bordeta, Sants. Organitza: latele.cat

CORNUDELLA DE MONTSANT

CURS DE JOTES

Programa: 17:30h a 19:30h Taller de músics d'interpretació de jota i altres balls populars, a càrrec de Francesc

Tomàs Panxito. 20h Taller de jota acompanyades d'en Panxito, a càrrec de Lúcia de Mena. Obert a tothom. 22h Sopar-ball de violí i de música popular amb Panxito... altres herbes i sorpreses...

SANT FELIU DE LLOBREGAT

JORNADES ANTIREPRESSIVES

11h Lloc: Cinebaix. C. Joan Batllori, 21. Passi de videoactius. Curts documentals que ens apropen a diferents lluites socials d'arreu.

Xerrada: *L'enduriment del Codi Penal*, a càrrec de l'advocat Miguel Lucena, CNT. Taller: *Eines contra la repressió*, a càrrec d'Alerta Solidària. Organització antirepressiva de l'El.

Documental xerrada i debat: *Ni munts ni a la gàbia*. Col·lectiu espluguenc de suport a les nou persones que seran jutjades per denunciar l'especulació i defensar la serra de Collserola.

DG03^{/02}

SANT CUGAT DEL VALLÈS

DIADA DE LA NOVIOLÈNCIA

12h Plaça dels Quatre Cantons. Paraules d'obertura a càrrec del president de la Unipau, Arcadi Oliveres; monòleg representat per Genís Lama Montosa, text elaborat per José María Perceval. Interpretació de la cançó "El Regne Pacífic", de Patti Smith, que la cantant va compondre en homenatge a Rachel Corrie. Versió adaptada d'Àlvar Roda i Fàbregas. Organitza: Universitat Internacional de la Pau.

Més info: www.universitatdelapau.org

FREQUÈNCIES
LLIBRES

Ràdio Bronka 104.5FM (també 96.6FM de 00h. a 14h.) Àrea metropolitana de Barcelona www.radiobronka.info | **Contrabanda 91.4FM** Àrea metropolitana de Barcelona www.contrabanda.org | **Ràdio Línea IV** (només web) Barcelona www.radiolinea4.net | **Ràdio Pica 96.6FM** Barcelona www.radiopica.net | **Ràdio RSK 107.1FM** Nou Barris (Barcelona) www.radiorsk.info | **Ràdio Trama 91.4FM** Sabadell www.radiotrama.net | **Ràdio Kaos 90.1FM** Terrassa www.canalgadajove.terrassa.net | **Postscriptum Radio** (només per internet) Terrassa www.postscriptumradio.org | **Ràdio Pinsania 90.6FM** Berguedà www.radiopinsania.wordpress.com | **Ràdio 90 101.4FM** Olot www.90.org | **Ràdio Klara 104.4FM** València www.radioklara.org | **Radio Malva 105FM** València www.radiomalva.wordpress.com | **Ràdio Aktiva 107.6FM** Alcoi www.radioaktivafm.blogspot.com | **Ràdio Mistelera 101.4FM** Dènia - La Xara www.lamistelera.org

Coetv Nou Barris (Barcelona) coetv@gmail.com | **Sants TV** <http://sants.tv>
Gramenettv Gramenet del Besòs www.tvgramenet.org

Selecció d'alguns programes de LaTele. Podeu consultar la graella sencera o veure tots els vídeos a www.latele.cat. Emetem des de Plaça Espanya fins a Sant Pol de Mar al **CANAL 37 DE LA TDT**. Resintonitza la teva tele per trobar-nos!
CADA NIT A PARTIR DE LES 20H30 NOUS PROGRAMES!

DILLUNS: 20:30h. Notícies 1
DIMARTS: 20:30h. Tv Animalista
DIMECRES: 20:30h. Contra-Infos

DILLUNS: 22h. Y tu qué miras gilipollas?
El programa de punk de LaTele
DIVENDRES: 21h. Programa de l'alguia

DISSABTE: 22h. Cineclub 1
DIMECRES: 21h. La Xerrada

EL TEMPS

DIJOURS 31

Falca anticiclònica consolidada al sud de l'Estat espanyol, termòmetres molt suaus, pràcticament de primavera.

DIVENDRES 1

Temperatures superiors als 20 graus a la majoria de comarques. Vents de ponent i augment dels núvols al vespre.

DISSABTE 2

Dia de canvis sobtats. Ruixats forts amb llamps i trons a la costa central. Ventades i cota de neu baixant a 500 metres.

DIUMENGE 3

Ventades fortes de Tramuntana i Mestral. Nevades molt intenses al Pirineu i Prepirineu. Fred de rigorós hivern.

DILLUNS 4

Continuaran els vents forts amb núvols d'evolució a les comarques de muntanya. Glaçades fortes durant la matinada.

DIMARTS 5

Predomini del sol a la majoria de comarques. Ambient molt fred, però sense núvols. Vents més suaus de component est.

/ PAU BARRENA

“Els canvis socials han de partir de l'espai de cadascú”

Alex Romaguera
@AlexRomaguera

Quan et vas començar a implicar en les lluites socials?

A partir del context polític que vaig viure durant l'adolescència, en ple tardofranquisme. Aleshores, els sectors dissidents es reunien a les parròquies, on la policia no tenia autorització per entrar. Aquella vivència i observar la passió amb què lluitava la gent de l'esquerra abertzale van enfortir la meua consciència. Sense oblidar, tampoc, l'aproximació als països pobres, sobre els quals, avui, es recolza un món que pretén silenciar aquesta realitat.

Què et va empènyer a crear Lakabe?

Va venir de col·laborar amb un grup que assistia persones marginades per culpa de l'alcohol i la pobresa. Allà, vaig contactar amb gent de la meua edat i, arran d'un campament a Biscaia, em vaig implicar en el moviment per l'objecció de consciència i la desobediència civil no violenta, on vaig conèixer Pepe Beunza i altres activistes de l'època. Anàvem a Itàlia a descobrir les pràctiques del Partit Radical i a França a participar als encontres de Combate No Violento. L'aposta de crear Lakabe és fruit d'aquesta concatenació d'experiències.

El desencant amb la realitat va pesar molt?

No preteníem fugir, sinó fer un salt en les formes que ja coneixíem, com era la

insubmissió. Una decisió que responia al repte de viure amb una estructura econòmica comuna i prou autònoma perquè cadascú pogués expressar-se lliurement.

A la ciutat, això és impossible?

La pressió que hi exerceix el poder ho condiciona tot i impedeix que existeixi una vida sostenible. A ciutat, les persones acaben cremades i, per bé que a nivell intel·lectual trobes gent interessant, el nombre d'activistes que transformen la realitat és escàs. Al camp, en canvi, entres en contacte amb la naturalesa i els cicles dels temps. Vius d'una altra manera.

Els espais alliberats que funcionen en una urbs ho tenen complicat?

Els governs creen els seus mecanismes per controlar la població. Per això considero que les ciutats s'haurien d'organitzar en estructures separades entre si i prou autònomes per autogestionar-se en l'àmbit econòmic i cultural, no supeditades als grans monopolis.

Des de Lakabe feu pedagogia d'aquest model?

Expliquem aquest estil de vida basat en la perspectiva de gènere, la simbiosi amb la natura i la inexistència de la dicotomia dirigents-dirigits. En una ciutat, per contra, aquest model de treball veïnal és gairebé impracticable, ja que els espais estan molt segregats. Considero que, col·lectivament, ens hauríem de relocitalitzar al territori i trobar formes de convivència més justes i harmòniques.

Fins a quin punt no correu el perill de l'autoexplotació per pura supervivència?

Perquè no passi, interaccionem amb la realitat de fora i creem instruments que evitin que caiguem en les dinàmiques productivistes que impregnen el sistema patriarcal. Si hem arribat fins aquí és perquè no ens contemplem de forma aïllada, sinó com a part d'una comunitat humana, a banda que hem adoptat el compromís de viure segons els criteris d'equitat i de respecte vers l'entorn. Malauradament, avui, els moviments contestataris estan més preocupats per reivindicar que no pas per practicar les seves alternatives, quan els canvis socials han de partir de l'espai de cadascú.

L'acció quotidiana ha de ser coherent amb aquesta idea?

Exacte. I, si cal lluitar vint anys contra el pantà d'Itoitz, es fa. Els meus fills van néixer patint-lo i han crescut convençuts del seu impacte, i també del de les centrals nuclears, el TAV i altres infraestructures viàries. Hem de deixar de tenir tant respecte pel poder i li hem de dir: “Penso quedar-me aquí i fer la meua vida”. És l'objectiu de les ecoaldees, que tendeixen a l'autosuficiència energètica i humana, i de les ocupacions que desenvolupen un projecte social amb un alt compromís polític. Lakabe és una barreja de les dues i, sobre la base del decreixement, busquem que la nostra manera de treballar es pugui extrapolar. Estem en aquest camí. ♦

Mabel Cañada

Fundadora de Lakabe, municipi autogestionat

Corria el 1980 quan Mabel Cañada i altres activistes del moviment insubmis basc van marxar al camp per iniciar un nou projecte de vida. Al municipi navarrès d'Arce, van posar els fonaments de la comunitat rural autogestionada Lakabe, considerada la degana de les ecoaldees existents a la Península Ibèrica. Des d'aquest indret rehabilitat, la veterana feminista de 60 anys, mare de quatre fills, experimenta la relació directa amb la natura i un sistema de treball cooperatiu on les decisions horitzontals marquen el dia a dia. Punt de trobada per a militants del decreixement i amants de l'ecologisme, en aquest entorn, Mabel confessa “haver trobat l'equilibri de viure en la distància sense romandre en la indiferència”.